

Annabi Samuyeli

kitaabi hana

Sooninke - Kinbakkanxanne

1er Livre de Samuel en langue Soninké.

Parlé de l'Est du Mali.

© M.E.S., 2017

B.P. 218, Kayes, Mali

Roraqe

Samuyeli hana kitaaben ni kitaabe ya taxandi hana yi, a ga taxandi hillo yi, bawo i hilli ma tojo darimeleke baane di. Kitaabe ke ga wa sehene sere ke be yinme kanma, ken toxon ya kini a yi : Samuyeli, aken ni xeyihaa yi ado Banisirayila kiitikutaanun ho lagaren ḥa. Samuyeli kitaaben wa sehene kiitikutaanun kiyen do tunkayugun kiyen naxan ya kanma.

Kitaabe ke taxandi hana, nan giri soora hanan ḥa katta neerundin ḥa (1-7), ken wa sehene Samuyeli ga da Banisirayilaranko deema n'i xonnun gaja kanma. Waxati dangi halle, jaman da a mundu Tunka duumanten maxa, a na tunkayugo kini i ya, ke be ga wa i kapa me yi nan ḥa i da kurinyinmanke yi.

Taxandi hillandi nan giri soora segundi nan daga a wara tanmu do karagandin ḥa (8-15), Tunka duumanten w'a konni Samuyeli da, a na Sawulu daari n'a ḥa Banisirayila tunkayugu hanan ḥa. Sawulu do i renyugo Hoonata niyindi gajaŋi gabu di, i do Hamoonirankon do filisitinun naxa, nxa, Sawulu ma Alla sehexannen su batu.

Taxandi sikkandi, nan giri soora tanmu do tunmundi nan daga a wara tanjikke do baanandin ḥa (16-31), Tunka duumanten wa Samuyeli yaamarini, a na Daawuda daari, Yisaayi renyugo. A kiiluxoteyen saabu da, a ḥa yugu saage bangante yi, ma Sawulu ga wa suuxunu a di. Kitaaben kutten wa Daawuda ga d'i yinme kuren dabari moxo be, ado a ga wuru Sawulu yi ya kanma. Kitaaben

ŋamaran wa sehene Sawulu do i renyugun kallen kanma. Janbeyi gabu wa kitaabe ke di, nxa Tunka duumanten yinmen ja a su yaaxabugundaanan ja. Ken ya saabu da, Kamanen sehe do Yeli yi nan ti : « Sere beenu nd'in daro, n wa kun darono, sere beenu xa nd'in roxo, i wa maxayanqana. » (2.30)

Kitaaben noxon hi xooru

Samuyeli jaaye kiitikutaana yi (1-7)

Sawulu jaaye Banisirayila tunkayugon ja (8-10)

Sawulu maranden siini hananu (11-15)

Daawuda sugandiye Alla maxa (16)

Jaaluuta kalle Daawuda maxa (17)

Sawulu ramuuruye na Daawuda kari (18-30)

Sawulu do i renyugun kalle (31)

1

[Samuyeli jaaye kiitikutaana yi]

(Sooranu 1-7)

[Samuyeli bangeyen do a leminaaxu]

¹ Yugo yogo ji Raama¹, Hefarayimu gidinkanmaranun di, a toxon ni Yelixaana. Aken haaba ji Yoraama yi, ken haaba ji Yelihu yi, ken haaba ji Toohu yi, ken haaba ji Cuufu yi, Hefuraatinken ya n ji. ² Yaxaru hilli ya n ji yugo ke maxa, Hanna do Peniina. Renmun ji Peniina maxa, nxa, ho ma ji Hanna maxa.

³ Siine su, ke yugo ji dagana Silo² Tunka duumanten batu, tagahoonun su Kama, nan xurusindi a da. Yeli renyugun hilli ya n ji no sadaaxakijnandaanu|sadaaxakijnandaana yi, Hofini do Pinaasi. ⁴ Yelixaana nda sadaaxan bugundi koota be, a ji saada kinni i yaqe Peniina do i renmun su yi, ⁵ nxa, a ji taqi xerexerente kinni Hanna yi, bawo, a ji ken ya munda moxosiri, n'a toxo Tunka duumanten ji ga d'a ja boroge yi. ⁶ Peniina ji i tayinen tegerini haxati su n'a sababun ja a renkitayinbalaaxun ja. ⁷ Siine su ke tegerinde ya ji jaana Hanna yi i dagante allabatikan di. A ji butunu nan wu, nan bara yigene. ⁸ Siine yogo, kiinen d'a tirindi : « Hanna, manni an ga bara yigene, an ga wa wuunu, manni an sunnunten ga ni ? An ti, nke nta haso an da renmu tanmi yi ? »

1 1.1 **Raama** : Habaraaninxannen di, i ti : Raamataayimu-sofiimu. Ke dingira baane ya ni i ga da a toxon xiri kundu.

2 1.3 **Silo** ji debi tugunne ya yi, a taaxunte ji tanjikke kilo haqe Yerusalaamu saahilin di. Genmallenmaaxun tillisen ga ji no. Yuus 18.1

⁹ Bire be i ga duguta yigeyen ɳa, Hanna giri. Ken d'a ji sadaaxakijnandaana Yeli wa taaxunu allabatikan raqen ɳa i taaxuhon di. ¹⁰ N'a toxo sunoyen di, a da Tunka duumanten ɳaaga, a wunte, yaaxanjin wa surundini, ¹¹ na takken wutu Alla da nan ti : « Tunka duumante, tagahoonun su Kama, genni an yaaxen ga w'an komiyaxaren maxayanqayen ɳa, an ga ma mungu in ɳa, hinne in ɳa na renyugo kini in ɳa, n wa lahidun wutunu, n wa renme ke kinni an ɳa, a wuyun wucen su, a yinmen nta siini abada³. »

¹² Xoyi a ga dalla Tunka duumanten ɳaaganden ɳa, Yeli ji n'a raqen koroosi. ¹³ Hanna ji nan ɳaagandi gundo ya di, a soomun baane ya ji yilleyillene, ho wo ho ma ni mukki. Yeli ji ga d'a sinma a mininten ya ni, a ga nt'i du maxa. ¹⁴ Yeli ti a da : « Eh, an wa toqo ke minne maxa kundu ba ? Daga, an haqire nan saage katta du yi hina ! »

¹⁵ Hanna ti a da : « N yinmanke, n mininte he de ! N nuxudusamunten ya ni, n ri n hin koyi Tunka duumanten ɳa. ¹⁶ Max'in sinma baataransere yi, an ga d'a wari n ga dalla Alla ɳaageyen ɳa, hanmi xote ya n'in ɳa. »

¹⁷ Kendi, Yeli ti a da : « Anhan, a ga xeeri di, yelli Banisirayila Alla ga n'an muuruhon kini an ɳa. »

¹⁸ Hanna ti a da : « Yelli n ga na xeeri kita do an sababun ɳa. » Hanna daga, kendi a yige, yaaxatiidiyen xa ji ga ɳeme.

3 **1.11 a yinmen nta siini abada** I yinsiiyinbalaaxun w'a koyini nan ti, a kama d'i su kinni Alla yi, a wa Alla gollen baane ya yi. Jaat 6.1-21

¹⁹Ken yillankaran soxubahana, Yelixaana do i kaadunkon daga Tunka duumanten batu, nan saage i deben di Raama.

Yelixaana ga saxu do i yaqe Hanna yi, Tunka duumanten haqiren toxo a duwaawun di. ²⁰Hanna warijaaxe, ken halle nan saare ti renyugo yi. A ti kendi : « Xoyi n d'a mundu Tunka duumanten ya maxa, n w'a toxorana Samuyeli⁴. »

²¹Ku dangi halle, Yelixaana do i kaadunkon daga Silo xurusindi Tunka duumanten da xoyi siine su moxo, ado a ga da takke be lahidun wutu. ²²Nxa, keetara Hanna ma daga do i kiina yi, a ti a da : « N wa sikki renmen ga na hate, n wa dagana a sunsi Silo, n'a kini Tunka duumanten ja, ayiwa, a toqo non ya yi badaa. »

²³Yelixaana d'a jaabi : « Hi be ga wa genme an ja, ken ja. Toxo yere ma renmen ga hate. Yelli Tunka duumanten ga n'i lahidun sabatindini. » Hanna toxo Rama n'i renmen sugundi ma a ga hate.

²⁴Renmen ga hate, man do a daga Tunka duumanten noqun ja Silo. A da siinosikkingunbo⁵ xa raga, do yillijuranbooto do girihe hakka resenji, ke haxati d'a ni Samuyeli ni leminaane ya yi. ²⁵I da gunbon ja sadaaxa yi, ken halle nan daga ti leminen ja Yeli noqun ja.

4 **1.20 Samuyeli** Habaraaninxannen di, a wure do terinkanden ya nan xawa, kendi Samuyeli wure ra wa jaana : Kamanen da Hanna terinka.

5 **1.24 siinosikkingunbo** ken wa deru be ga wari Xumuraani ado hellanxannen yllandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun di, nxa

²⁶ Hanna ti Yeli da : « N yinmanke, n kuna ti an bireyen ɳa, nke ya ni yaxare be ga ɳi sikki an tintoyen di yere na Tunka duumanten ɳaaga. ²⁷ N ni Tunka duumanten ɳaagana ke renme ya yi, a xa d'a kini in ɳa. ²⁸ Kendi, nke xa w'a kinni Tunka duumanten ɳa, a n'i wuyun su ɳa a maxa. » Ken ga ɳa, a xusanta sujudi Tunka duumanten da.

[Hanna allatiigeye]

2

¹ Hanna da Alla tiiga nan ti :

« Nan sababu Tunka duumanten ɳa, n sondonmen ɳaxali,

Nan sababu Tunka duumanten ɳa, n yinmarawuti,

n ra wa wasono in xonnun ɳa,

bawo, n nimisiwase ti anken deemanden ya yi.

² Ho nta xoyi Tunka duumanten moxo,

tangandaana su nta xoyi a moxo.

O Kama, hillandi nt'an ɳa.

³ Xa d'axa du tigiti bakka dundaraaxun sehikonnen maxa,

yaagunloxinsehe nan maxa mugu axa yi,

bawo Tunka duumanten ni Alla tuwaanan ya yi,

aken ya wa gollun xensene.

⁴ Gajanyugun kaahanun wa xosexosene,
laahuntun wa senbene.

⁵ Hagunton wa dullunu,
dullunton wa hakka,
borogen wa renmun neeri saarana,
lendunjaaxen wa jaana karankaranjaaxe yi.

⁶ Tunka duumanten wa karindini nan ɻarindi,
a wa yanqandini hurun kaara nan segendi.

⁷ Tunka duumanten ya wa misikiinaaxundini nan bannaaxundi,
a ya wa maxayanqandini nan wurugindi.

⁸ A ya wa misikiinen girindini bakka seyen di,
na fuxaaren girindi bakka ɻagamen di,
n'i kahu seri xoorun ɻa,
na darontaaxun korondanmen kini i ya taqe yi,
bawo ɻijjen gondanmanun ni Alla ya xalle yi,
a ga da duna taga i kanma.

⁹ A wa allakkannaanun teretaanun koroosini,
nxo allakutaanun wa roono bitanbinnen di,
bawo, seren ra nta niyindini ti i yinme senben ɻa.

¹⁰ Tunka duumanten xonnun wa xosexosene,

kangidinlenmen wa yanqana i kanma bakka kanmun di.

Tunka duumanten wa njijen su kiitini.

A wa hankan kinni i tunkayugon ḡa,

a w'i seri sugandinten yinmarawutunu. »

¹¹ Ken halle, Yelixaana saage dagana i kaara Raama, nxa, renmen toxo Tunka duumanten gollen ḡa sadaaxakinandaana Yeli noqun ḡa.

[*Yeli renmu*]

¹² Yeli renmun ni jikkunloxu yi, i ma ni kanna Tunka duumanten ḡa.

¹³ I ga ni moxonu be ḡaana serun ḡa haayi : sere be nda ri sadaaxa bugundi, sadaaxakinandaanan gollinjaanaan wa riini a yi tiyen solo waxatin ḡa, furuseti kanbasikkinman w'a kitten di. ¹⁴ A ni a xurubana barama walima ginen di. Furusetin do ho wo ho ga ni bakka, sadaaxakinandaanan ni ken wutunu i du da. I ni ku moxonu ya ḡaana Banisirayilaranko su beenu ga ni riini Silo ya.^a

¹⁵ Haxatinu, sadaaxakinandaanan gollinjaanaan ni riini katti sadaaxandaanan ḡa katta kateyen ga wa xurumini, a wa tini a da : « Li ti tiyen yogo yi, o n'a biyi sadaaxakinandaanan da, bawo a nta dujene an tiyi soronten sadaaxan ragana, a xayen baane ya wa ragene ! »⁶ ¹⁶ Sadaaxabugundaanan wa tini a da : « Sigi kateyen

a 2.14 Jaat 7.31-36

6 2.15 Jaatu 1.8-9, 3.3-5, 7.22-27 Leewikaarankon sariyan di, a sahanten ni nan ti, yaahayinmuurinsadaaxan di, daaban ga na xurusi baane, a noqu kate nan biyi nan xurumi Tunka duumanten da !

nan biyi hina, kendi hi be ga liŋi an da, an na ken wutu. » Gollijanjaanan wa tini : « Ayi, li ti a yi saasa, ken ga he, n w'a ragana an ḡa ti hankan ḡa ! »¹⁷ Yeli renmun junuubun ji gan xoora moxoburu Tunka duumanten maxa, bawo, i ji ga da Tunka duumanten sadaaxanun baataranlaga.

¹⁸ Samuyeli toxo Tunka duumanten gollen ḡa, a ji leeninxusaabinnen ya rondini.

[Samuyeli taaxe Silo]

¹⁹ A maa ji forokiyanne dabarini a da siine su. A ji a sanbana a yi, a ga ji dagana do i kiina batte siine su sadaaxan bakken ḡa.

²⁰ Yeli ji duwana Yelixana do i yaqen da, a wa tini : « Yelli Tunka duumanten ga n'an warijaaxa renmu tananu yi bakka ke yaxare yi, a ga da ke be kini Tunka duumanten ḡa haraxaaden ḡa. » Ken halle, i wa saagene dagana i kaara.

²¹ Tunka duumanten xa xusanta siroye ja Hanna da, a jiidi ti renyugu sikki do renyaxaru hilli yi. Ke be ga ni Samuyeli yi, aken xooro Tunka duumanten kan di.

[Yeli doxoye i renmun ḡa]

²² Yeli ji ga xirisaaxu moxosiri, a renmun ga ji ho wo ho jaana Banisirayilarankon ḡa, a d'a su mugu, hari nan ti i ji saqa do yaxaru beenu ga ji riini golli genmanlenmaaxun tillisen raqen ḡa.

²³ A ti i da kendi : « Axakun wa ku gollu jaana mani saabu da ? Axa ga wa golli bure be jaana ke jama yi, a kije in ḡa de ! ²⁴ N renmu ! N ga wa na xibaare be mugu axa kanma Tunka duumanten jaman

di, a sire he, xa d'a raqe wara.²⁵ Sere nda hobure ja sere yi Alla wa ken kiiten kutunu, nxa seren nda hobure ja Tunka duumanten yinme yi, ko xa ra wa ken kiiten kutunu ? » Nxa, renmu ku ma haaben sehen terinka, bawo Tunka duumanten ji ga kiiti a yi, i n'i kari ya.²⁶ Ke be ga ni Samuyeli yi, a ji kanma nan xooro, ayiwa a hin wa talla liñono Tunka duumanten do serun da.

[Alla gongonde katta Yeli do i kaadunkon ja]

²⁷ Alla xeyihaare yogo ri katta Yeli yi nan ti a da : « Ke ni Tunka duumanten sehen ya yi : “ Nke d'in yinme bangandi an haabanu kaadunkon da, n'i toxo komaaxun ja Misira Firawunan maxa.²⁸ N da Haaruna sugandi bakka Banisirayila xabiilanun su naxa, n'a ja sadaaxakinandaana yi, ikun ya na sadaaxanun kinni in ja, na futaadun biyi, na batinxusaaben rondi in jon di sadaaxandinoqun ja. Ayiwa, n da taqe kini i ya Banisirayilaranko sadaaxan su di.

²⁹ « “ Mani maxa n ga yaamarindi ti in sadaaxanun do in kuyindu beenu yi, n konpi sennen da, axa ga wa ken jaana roxondiho yi ? Mani maxa an ga w'an renmun darono diinanta inke yi, axa ga w'axa du katondini ti in jama Banisirayilaranko sadaaxa buguntun ho sirun ja ? ”³⁰ Ken saabu da, Tunka duumante, Banisirayila Alla sehen haayi : “ Nan xaso, nke da lahidun wutu nan ti anken kaadunkon do an haaba kaadunkon nan toxo in gollen ja badaa. Nxa saasa, n ntaxa ken kanma de, sere beenu nd'in daro, n wa kun darono, sere beenu xa nd'in roxo, i wa maxayanqana.³¹ Ayiwa, waxati wa riini, n w'an senben xosono, n'an haaba kaadunkon senben xoso, sere su nta jaana wuyigume yi axa di abada nan ja

xirise yi.³² Banisirayilaranko ga na neeme bire su, anken wa liixin. Ayiwa, sere su nta birene axa di nan ja xirise yi.³³ Nxa, n wa riini an soxoodi baane^b ja sadaaxakinandaana yi. Kutten su wa kalla honnanxayaaxu di, an yaaxun hilli nan kare, an butten nan xaasa.

³⁴ « “ N sehe ke taagumansen ga ni hi be yi, an renmun hilli Hofini do Pinaasi su wa kalla koota baane. ³⁵ Ken halle, n wa sadaaxakinandaana duntanje sugandini in du da, ken wa gollini ti in yonkin lijun do in sagon ɳa. N w'a kamanen soxoodun sabatindini, i n golli n ga wa riini tunkayugo be sugandi da badaa. ³⁶ Ayiwa, anken soxoodu beenu ga wa toqo, i wa riini tusi sadaaxakinandaana ke da godi baanen walima buuru kutte saabu da, i wa tini a da : ‘N w'an ɳaagana, an n'in wara sadaaxandinoqu ɳa gollen yogo yi, nan bire baatara. ’ ” »

[*Samuyeli xiriye Tunka duumanten maxa*]

3

¹ Lemine Samuyeli ni Tunka duumanten gollen ɳaana Yeli kaaran ɳa, ken haxatin ɳa Tunka duumanten sehen ni gan roxo, a wariyen ni gan roxo.

² Wuro yogo, Yeli ni xenqene i saxura xasen ɳa, ken d'a ni a yaaxun joje laahunu, a ma ni ho soobe walli xadi. ³ Samuyeli xa ni

xenqene Tunka duumanten kan di lahidunwaxanden^c kaaran ɳa, katta Alla fitillen^d ga wa kalla.

⁴ Kendi, Tunka duumanten da Samuyeli gangu, a d'a niimi nan ti a da : « Naamu ! » ⁵Ken halle, a wuru nan daga Yeli noqun ɳa nan ti a da : « N haayi ke yi, n xaramoxo, an ga d'in xiri. » Yeli ti a da : « Nke m'an xiri de ! Saage dagana saxu. » Samuyeli daga saxu i batten di. ⁶Tunka duumanten saage na Samuyeli gangu xadi. Samuyeli xusanta giri nan daga Yeli noqun ɳa, nan ti a da : « N haayi ke yi, an ga d'in xiri. » Yeli ti a da : « N m'an xiri de, n renme ! Saage, an nan daga saxu. » ⁷Samuyeli ma ji Tunka duumanten tu ti ke moxo yi, bawo Tunka duumanten ma ji ga d'a sehenlenmaaxu hina. ⁸Tunka duumanten da Samuyeli xiri ta sikkandin ɳa, a giri nan daga Yeli noqun ɳa nan ti a da : « N haayi, an ga d'in xiri ! » Yeli d'a haamu nan ti, Tunka duumanten ya wa na leminen xiri. ⁹Kendi Yeli ti Samuyeli da : « Daga saxu, an ga na xiri, an nan ti : “ Sehe, Tunka duumante, an komen taro w'a di. ” » Samuyeli saage i batten di nan saxu.

¹⁰ Tunka duumanten ri nan sigi no, nan gangundi xoyi ta dangintu ku moxo : « Samuyeli ! Samuyeli ! » Samuyeli xusanta ti : « Sehe, an komen taron w'a di. »

¹¹ Kendi Tunka duumanten ti Samuyeli da : « N wa riini hi ɳa Banisirayilarankon ɳa, sere su nd'a mugu, a wa ɳaana xoyi kanperenqene a taron di. ¹²Ken kootan ɳa, n ga da ho wo ho koni

c 3.3 Bak 25.22

d 3.3 Bak 27.20-21

Yeli kaadunkon xibaaren di, n w'a su jaana i yaaxemaxa, nan giri a hanan ja ma a lagaru.¹³ N d'a ko a da, n wa riini bone xenundi a kaadunkon ja badaa, n'a sababun ja a renmun jikkulloxaaxun do i kaafiraaxun ja ti Alla yi. A w'a seedo, nxo, a m'i guhu.¹⁴ Ken ya saabu da, n kuna nan ti Yeli kaadunkon hobure, xurusinden nt'a yaahana, sadaaxan danbe su nt'a yaahana abada. »

¹⁵ Samuyeli toxo i batten di nan saxu ma soxuba. Ken halle, a da Tunka duumanten kan raqun ɻuni, nxo a kanu na Alla wariye ke ko Yeli da.¹⁶ Yeli d'a gangu nan ti : « N renme Samuyeli ! » Samuyeli ti a da : « Naamu ! »¹⁷ Yeli ti a da kendi : « Kamanen da mani ko an da ? Max'a fuxundi in ja. Yelli Alla ga n'an ɻanganxata ɻanganxateyi xote yi, an ga na hari baane fuxundi in ja Kamanen sehi konnten di ! »¹⁸ Kendi, Samuyeli xusanta a su laxami a da, a ma hari baane fuxundi a yi. Yeli ti kendi : « Aken ya ni Tunka duumanten ja, ke be ga liji a da, a na ken ja. »

¹⁹ Samuyeli xoro, Tunka duumanten ji do a batte. A ji a sehi konnten su xa sabatindini.²⁰ Banisirayilaranko su d'a tu, nan giri Daani saahilin di nan daga a wara Beeri-seba⁷, hankitten di, nan ti Tunka duumanten da Samuyeli sugandi xeyihaare yi.²¹ Tunka duumanten toxo a w'i du bangandini Silo, a w'i jaatin koyini Samuyeli yi non ja n'a sehenlenmaaxu.

4

¹ Samuyeli xusanta ke sehen kijandi Banisirayilarankon su yi.

[Lahidunwaxanden rageye xonnun ɳa]

Ken halle, koota yi, Banisirayilaranko bugu, nan daga filisitinun gemu gajajen xannemaxa. I daaxa Hebeni-yeseeri kaaran ɳa. Filisitinu, kun daaxa Hafeexa kaaran ɳa. ²Filisitinun da i sapanun dabari Banisirayilaranko xannemaxa, gajajen joje nan xoto, nxa filisitinun katta Banisirayilarankon da na wujunu naxati yugo me kari i di. ³Kuren ga saage riini daaxan ɳa bire be, Banisirayila xirisun ti : « Mani maxa Tunka duumanten ga da filisitinun toxono i ga katta o da ? Kendi o n daga Silo, na Tunka duumanten lahidunwaxanden wutu riini o naxa, a n'o kisindi o xonnun ɳa. » ⁴I da yogonu wara dagana Silo, i ri ti Tunka duumante, tagahoonun su Kaman waxanden ɳa, a taaxunten wa xeribunun naxa. Yeli renyugun hilli xa ri do waxande ke batte, Hofini do Pinaasi.

[Lahidunwaxanden boosiye]

⁵Tunka duumanten lahidunwaxanden ga ro daaxan di, Banisirayilaranko da direyi xoore girindi jnaxaliyen maxa, ma niijnanxotten ga wa sarallene. ⁶Filisitinun da manqanje ke mugu, i ti : « Ke ni mani manqan xoore yi habaraaninu⁸ daaxan ɳa ? » I d'a tu nan ti Tunka duumanten waxanden ya n ri daaxan ɳa. ⁷Filisitinun xusanta kanu nan ti : « I alla ri daaxan ɳa, bone w'oku

8 4.6 **Habaraaninu** wanganditoxo ya ni, sere tananu ga wa Banisirayilaranko xilli a yi.

da de, bawo ke me ma ja hina.⁸ Bone w'oku da de, ko wa riini oku kisindi ku alla senbentu yi ? Aken ya ni Alla be ga da Misiranko katu ti bonen danbe su yi gunjuran di.⁹ Filisitinu, xa ja senbentu yi, nan ja yugu yi, habaraaninu n maxa ri axa komaaxundi xoyi axa ga d'i komaaxu moxo be, xa ja yugu yi, axa n'i gaja. »¹⁰ Filisitinun d'i gaja, nan katta i da, i baane su wuru, nan daga i gooren wure. A ja bonondindi xoori-xoore yi Banisirayilaranko maxa, tanjikke wujune gajanyugo ya n kara i di.¹¹ Filisitinun da Alla waxanden wutu, Yeli renmun hilli xa kara Hofini do Pinaasi.

[Yeli faatiye]

¹² Ken koota baane yi, Beniyamiina soxooden yogo wurunten bugu gajannoqun ja nan ri Silo, a yiraamun booxonte, n'a yinmen su ja seyinen ja.¹³ Ken d'a ni Yeli wa taaxunu i taaxuhon di killinkaaran ja, a wa koroosindini, bawo a sondonmen ni ga kanu Alla waxande ke xibaaren ja. Yugon ga kijne, na xibaaren ko deben di, deben su xaaru.¹⁴ Yeli da xaaruxannen mugu, a xusanta tirindindi : « Ke ni mani manqaje yi kundu ? » Yugon d'a soobe kendi nan daga Yeli xibaari.¹⁵ Ken d'a ni Yeli wa tankabe do siinu segi, a hinkinten ni, a ntaxa ho walli xadi.¹⁶ Yugon ti Yeli da : « N bugu gajannoqun ya yi, n wuru bakka no lenki. » Yeli ti a da : « Xibaaren xa na kan moxo, n renme ? »¹⁷ Xibaari kijnandaanan ti a da : « Banisirayilarankon wuru filisitinun kaane, bonondindi xoore ro kuren di, an renyugun hilli xa kara Hofini do Pinaasi, lahidunwaxanden xa rage. »¹⁸ Lahidunwaxanden toxon ga koni baane, Yeli xusanta xenu bakka i taaxuhon di raqen kaaran ja, a xannen xose nan kara, bawo

xirise ya n ni hatintiyigume ya n ni. Ken d'a ni a da tannaxate siine ya ja Banisirayilaranko yinmen ja.

¹⁹ A renyugo Pinaasi yaqen warijaaxanten ni, a ni ga tinto saareye yi. A ga d'a mugu ti lahidunwaxanden rage, i kalliyugon do i kiina xa bono, jalan xusanta ri a yi, a tusi nan saare. ²⁰ A xusanta ro kallen xiitun di, yaxaru beenu ga ni a deemana saareyen ja ti a da : « Maxa kanu, an da renyugo ya saara. » A ma jaabindi, a ma jnooxojnooxo. ²¹ Nxa ken halle, a da renmen toxora Yixabooda. A da ke ko, bawo Alla nooron ntاخا Banisirayila xadi. Lahidunwaxanden wuti, a kalliyugon do a kiina xa bono. ²² A ti xadi : « Nooron ntاخا Banisirayila, bawo lahidunwaxanden wuti. »

[*Lahidunwaxanden ga ni filisitinun maxa bire be*]

5

¹ Filisitinun da Alla lahidunwaxanden wutu bakka Hebeni-yeseeri banjen ja, nan daga ti a yi Sidoodo. ² Ken halle, n'a rondi i alla Dagooni batuyinkonpen di, i d'a saxundi Dagooni kaaran ja. ³ Ken yillankara soxuba hana, Sidoodonko ga giri, i xusanta na Dagooni xenunten ni i yaaxanlaqen kanma, Tunka duumanten waxanden jon di. I d'a girindi, n'a saxundi i batten di. ⁴ Bita hillandin ja xadi, i ga giri soxuba hanan ja, i d'a ni Dagooni xenunten n'i yaaxanlaqen kanma, Tunka duumanten waxanden jon di, a yinkollan d'a kittun hilli kutuntu, n'i sedi xunbanlaqen ja, a gurudanman ya n toxo. ⁵ Gelli ken ja, Dagooni

battaanun yingumun do sere ho wo ho ga wa roono a batiran ja Sidoodo, i nta danbunu non kanma hari lenki.

⁶Tunka duumanten d'i kitten saxu Sidoodonkon kanma ti xotoye yi, ado debe su ga wa yoorini a yi ti hankinwatten ja na hunbunnen⁹ wara i ya, na njijen su haga gajan ja. ⁷Sidoodonkon ga da ke golli jante wara i ya, i ti : « Banisirayilarankon Alla waxanden nta toqo o maxa yere, bawo, a kitten ya n xoto o do o alla Dagooni kanma. » ⁸I da haaren wara na filisitinun yinmankon su xiri riini. I ga kahu me yi, i ti i da : « O wa mani jaana Banisirayilaranko Alla waxanden ja ? » I ti i da : « Xa d'a wutu dagana Gaata. » I da waxanden wutu dagana non ja. ⁹I ga d'a gana dagana non ja biran be, Tunka duumanten d'i kitten saxu debidunkon kanma na hunbunnen wara i ya, i ho tugunnen do i ho xoore, n'a ja kiilugiriyi xoore yi. ¹⁰I da waxanden wara dagana Hexoroona. A ga ro deben di baane, serun xusanta xaaruyen girindi nan ti : « I da Banisirayilaranko Alla waxanden wara katta o yi, yelli a n'o kari n'o jnama. » ¹¹I da haare wara na filisitinun yinmankon su xiri. I ga kahu me yi, i ti i da : « Xa da Banisirayilaranko Alla waxanden wara dagana i batten di, a nan maxa ri o kari n'o jnama. » Bawo kallen ni ga da deben haga ti kiilugiriyen ja, Alla xa kitten ni ga ja i kanma. ¹²Hari i beenu ga ma kara, hunbunnen xenu i ya. Sonqoxannen sege do kanmun ja.

9 5.6 hunbunne : A wa kitaabu yillantu yogonun di : hallanbakkenwatte.

6

[*Tunka duumanten waxandi sennen saageye Banisirayila*]

¹Tunka duumanten lahidunwaxanden da xasu neeri ya ja filisitinun niijen kanma. ²Ken halle, i da i diinanyingumun do i haayindaanun xiri, nan ti i da : « O na mani jaana waxande ke yi ? Xa da moxo ko o da, o ga ra w'a walla i batten di. » ³Yingumun do haayindaanun ti i da : « Axa ga w'a munda na Banisirayilaranko Alla waxanden wara dagana kundun ja, xa da ho yogo bugundi a da, axa na jaare, axa n'a tu mani saabu da, a m'i kitten tigiti axa yi. » ⁴Filisitinun ti kendi : « O na mani sadaaxa kinni a yi ? » I jaabindi nan ti : « Kan xunturu karagi n'i dabari xoyi hunbunnen moxo, ado kan xunturu karagi n'i dabari xoyi gajan giyan moxo, nan noro ti filisitinun yinmankon haqen ja, bawo ke masiiba yinme ya n d'axakun do axa yingumun kita. ⁵Xa da kaaju ku dabari hunbunnen giyan kanma, ado gajan giyan kanma, ken be ga da niijen soxo, axa na tunkaaxun saaga Banisirayilaranko Alla yi, ken ga na ja, a yogo di, a w'i kitten hegolondini axa do axa allanun kanma do axa niijen kanma. ⁶Manni axa ga w'axa sondonmun xotondini xoyi Misirankon do Firawuna moxo ? Alla m'i katu ti masiiban ja ma i ga wa Banisirayilaranko xatana ba ? ⁷Kendi saasa, xa da wotoro kurunba dabari, ado naasugundaanu hilli be naansolle ma saxu i xannen ja abada. Axa na naayaxaru ku hilli siiti wotoron ja, n'i renmun saagandi dagana gallen di. ⁸Axa na Tunka duumanten waxanden wutu, n'a wara wotoron di, axa na waxande tana saxundi a kaaran ja, na kajun wara a di, ku beenu ga wa riini ja axa sadaaxan ja,

kendi axa n'a wara dagana.⁹ Xa d'a koroosi, a nd'i jonkoyi Banisirayila bajen ɳa katti Beeti-semesi yi, ken w'a koyini nan ti aken ya nda ke masiiba xote yanqandi o kanma. Nxa, a ga na jonkoyi baje tana yi, o w'a tuunu kendi nan ti aken kitten he, masiiba ya ni tanni, a ga yanqa o kanma. »

¹⁰I da ke dabari, na naasugundaanu hilli wutu n'i siiti wotoron ɳa, n'i renmun hilli yetu gallen di. ¹¹I da Tunka duumanten waxanden wara wotoron di, ado waxandi baane be gajan do hunbunnen giyan kañinman ga w'a di. ¹²Naayaxarun hilli d'i jonkoyi Beeti-semesi bajen ɳa, i wa kanma nan tere nan xaasa, i ma ɳenge hari honne do taye yi walima nooginbaje. Filisitinun yinmankon tere d'i halle yi ma i ga wa kijene Beeti-semesi gingun ɳa.

¹³Ken haxati d'a ji Beeti-semesinkon wa alikaama hatene holonberan di, i xusanta haayindi, i da lahidunwaxanden wari, i ɳaxali moxosiri ti a wariyen ɳa. ¹⁴Wotoron kije Yuusawu ten di Beeti-semesinke ga ni, a sigi non ɳa gidi dinka kaaran ɳa. I da wotoron yittun xoso-xoso, na naayaxarun hilli ɳa sadaaxa xuruminte^e yi Alla da. ¹⁵Leewikaarankon ji ga da Tunka duumanten waxanden yanqandi, ado waxandi baane ke be ga ji a kaaran ɳa kan dabarintun ga w'a di, i d'i hilli saxundi gidi dinkan kanma. Ken koota su yi, Beeti-semesinko da sadaaxa xuruminte do sadaaxa tananu bugundi Tunka duumanten da. ¹⁶Filisitinun

yinmankon karagi ga da ke su wari, i saage ken koota kutte su di Hexoroona.

¹⁷ Hunbunnun kajinma be filisitinu ga d'a ja sadaaxa yi Tunka duumanten da, kan baane su ni debi baane ya toxo yi, ku debu karagi di : Sidoodo, Gaaja, Saxaloona, Gaata, do Hexoroona. ¹⁸ Kan gajanun ni filisitinun yinmankon karagi debun haqen ya yi, debe be koorinten wa ti kobi ya walima hi be xa koorinte ga he. Gidi dinka be, i ga da Tunka duumanten waxanden saxu a kanma, hari lenki ken wa no, a wa Yuusawu ten di, ken be ga ni Beeti-semesinke yi.

¹⁹ Tunka duumanten da bone xeyi Beeti-semesinkon da, bawo i da lahidunwaxanden noxon haayi, a da tanneere yugo kari tankarage wujunu di¹⁰. Jaman sonqo, bawo Tunka duumanten d'i katu ti ke masiiba xoore yi. ²⁰ Kendi Beeti-semesinko ti : « Ko ra wa sikki ke Tunka duumante Alla senne kaane ? Oku xa wa ke waxande walla dagana minna ? » ²¹ Ken halle, i da haaru wara dagana katta Xiriyaata-yarimi taaxaanun ja nan ti i da : « Filisitinun da lahidunwaxanden saagandi, xa ri a wutu dagana axa noqun ja. »

7 ¹ Xiriyaata-yariminkon ri, na Tunka duumanten lahidunwaxanden wutu, nan daga ti a yi Habinadaabu kaara, giden kanma, n'a renyugo Lajaari senondi n'a ja waxanden tangandaanan ja.

10 6.19 tanneere yugo kari tankarage wujunu di : Habaraanin lasilinkitaaben di ke noqu ma xura.

[Samuyeli naaye Banisirayilarankon kiitikutaanan ɳa]

² Lahidunwaxanden wara halle Xiriyaata-yarimi, na waxati laate ja, tanpille siine haqe, Banisirayilaranko soxoodun suraxaduxaasa Tunka duumanten ɳa. ³Kendi Samuyeli ti i da : « Genni axa sondonmun ga xalasi katta Tunka duumanten ɳa, xa da boorinu ku batiyen raqewara n'axa allayaxaru Sitarootinu sedi. Axa n'axa jonkoyi Tunka duumanten baane yi n'a batu, ken ga na ɳa, a w'axa kisindini filisitinun ɳa. » ⁴Kendi, Banisirayilaranko d'i allayugu Baalinu su sedi na allayaxaru Sitarootinu sedi, na Tunka duumanten baane batu.

⁵ Ken halle, Samuyeli da yaamariyen kini nan ti : « Banisirayilarankon su nan kahu me yi Micipe, n wa Tunka duumanten jaagana axa da non ɳa. » ⁶I su kahu me yi Micipe, na jin bugundi n'a joxu niijen kanma Tunka duumanten jon di, na ken kootan suumu, nan xiire ti i junuubunun ɳa, nan nimisi i junuubunun di katta Tunka duumanten ɳa. Non ya ni Samuyeli ga ja Banisirayilaranko yinmanken ɳa.

⁷ Filisitinun ga d'a mugu nan ti Banisirayilaranko kahuma me yi Micipe, i yingumun gemu a di nan daga i gaja. Ke xibaare da Banisirayilaranko kanundi. ⁸Kendi, i ti Samuyeli da : « Maxa Tunka duumanten gangunden wara, o Alla, a n'o kisindi filisitinu hankan ɳa. » ⁹Samuyeli xusanta jaxalentolla raga, n'a d'i moxon su ja sadaaxa xuruminte yi Tunka duumanten da, kendi na Tunka duumanten gangu Banisirayilaranko da, Tunka duumanten xusanta a duwaawun jaabi.

¹⁰ Na Samuyeli toxo sadaaxabakken ḥa, Filisitinun tinto yelli na Banisirayilaranko gaja, Tunka duumanten xusanta herenqeni xoore girindi filisitinun ḥa n'i kanundi Banisirayilarankon ḥa, i katta i da. ¹¹ Banisirayila gajanyugun bugu do Micipe bajen ḥa na filisitinun haraxatu, i wa n'i kari ma Beeti-kaara wure. ¹² Kendi, Samuyeli da gide wutu n'a sigindi Micipe do Senni naxa, n'a xiri Hebeni-yeseeri [a wure ga ni : deemanden gide] nan ti : « Ma yere ya ni Tunka duumanten ga d'o deema. »

¹³ Filisitinun xose, nan maxayanqa, i maxa ro xadi Banisirayilaranko njien di, Tunka duumanten xa katunden toxo filisitinun kanma Samuyeli waxatin su. ¹⁴ Filisitinun ga ni ga da debu be raga Banisirayilarankon ḥa Hexoroona do Gaata naxa, i saage Banisirayilarankon ḥa, kahunu mara ke njina kutten ḥa. Filisitinun maranden xa giri bakka Banisirayilarankon kanma. Ayiwa, genmen xa ni Banisirayilaranko do Hamoorikaarankon naxa ke haxati yi.

¹⁵ Samuyeli ḥa Banisirayilaranko kiitikutaanan ḥa, a bireyen su. ¹⁶ Siine su, a ni dagana yaala ku debu sikki di : Beeti-yeli, Giligaali do Micipe, nan kiitikuti i di. ¹⁷ Kendi, a wa saagene dagana i noqun xa yi Raama, nan kiiti Banisirayilaranko naxa. Non ya ni xa, a da sadaaxandinoqun taga Tunka duumanten batiyen da.

8

[Sawulu jaaye Banisirayila tunkayugon ja] (Sooranu 8-10)

[Banisirayilaranko tunkayugumuuruye]

¹ Bire be, Samuyeli ga xaso, a da i renmun sugandi yinmanku yi Banisirayilaranko da. ² A sooman toxon ji Yooweli, hillandin ji Haabiya yi, i ji kiiten kutunu Beeri-seba. ³ Nxa, renyugu ku ma ji haaben killen kanma, ikun ji xaalisixannaanu ya yi, i ji wurunhon ragana na kiiten nengendi.

⁴ Ken ga ja, Banisirayila xirisun su kahu me yi nan ri katta Samuyeli yi, Raama. ⁵ I ti a da : « A haayi, anken xaso, an renmun xa nt'an killen kanma, kendi, tunkayugo kini o yi, a nan kiiti o kanma xoyi xabiila kuttun moxo. » ⁶ Ke ma lijo Samuyeli da, i ga ti : « Tunkayugo kini o yi, a nan kiiti o kanma. » A xusanta na Tunka duumanten jaaga.

⁷ Alla ti a da : « Banisirayilarankon terinka, i ga wa ho wo ho konni. I ma bara anken ja de, i bara inke ya yi, yelli n nan max'i mara. ⁸ I ga da gollu beenu ja inke yi, n ga d'i bugundi bakka Misira nan ri a wara lenki yi, n'in toxono na kamanu tananu batu, i wa na ken me ya ja anken ja saasa. ⁹ I terinka, nxa, i gongo, an n'i xibaari ti tunkayugon haqen ja i kanma. »

¹⁰ Samuyeli da Banisirayilaranko xirisu beenu ga da tunkayugo mundu, xibaari ti Alla sehi koninten su yi. ¹¹ A ti : « Tunkayugon haqen ga ni ke be yi, a haayi ke yi : a w'axa renyugun jaana i gajanwotoronun wurundaanun ja, na yogonu ja sinsettaanun ja,

na yogonu ja kun wa wurunu a yinme wotoron kaane.¹² Yogenu wa jaana wujune sorodaasi yingume yi, yogenu xa wa jaana tankarage sorodaasi yingume yi, yogenu w'a ten soxono, n'a hata, yogenu wa jaana a gajanyokkun do a wotoronyokkun dabarindaanun ḥja.¹³ A w'axa renyaxarun jaana timalinjidabaraanu do sorondaanu do buurukattaanu yi.¹⁴ A w'axa teenun ho sirun wutunu, ken do axa resennaaxo do axa jayituunu, n'i kini i gajanyugun yingumun ḥja.¹⁵ A w'axa soxohoonun do axa resennaaxo taxanditanmundin wutunu n'a kini i gollinjaanun do i hankan hiyaaxabugundaanun ḥja.¹⁶ A w'axa komiyugun do axa komiyaxarun wutunu, n'axa honnanxayun ho senbentun wutu, do axa tanmisun do axa harun ho sire n'i gollindi i yinme da.¹⁷ A w'axa tanmisun taxanditanmundin ragana, n'axa yinme komaaxundi.¹⁸ Ayiwa, koota wa riini, axa wa raxaduxaasana katti Tunka duumanten ḥja, yelli a n'axa kisindi bakka ke tunkayugo be, axa ga d'a sugandi axa du da. Tunka duumanten nta riini axa jaabi ken kootan ḥja. »

¹⁹ Xirisun bara Samuyeli terinkana, i ti : « Ayi, o wa tunkayugo ya munda.²⁰ O n ja xoyi seri kuttun moxo, tunkayugo nan kiiti o kanma, n'o geesu, n'o gajanun ja o da. »²¹ Samuyeli da jaman sehen su terinka, n'a saagandi Tunka duumanten da.

²² Tunka duumanten ti Samuyeli da : « I terinka, an na tunkayugo kini i ya. » Kendi, Samuyeli ti Banisirayilaranko xirisun da : « Xa daga, baane su n daga i deben di. »

[*Samuyeli do Sawulu mewariye*]

9

¹ Haxati yi, Beniyamiina soxoode ji no, a toxon ni Xiisu, yugu saage ya ni. A haaba ni Haabiyeli yi, ken haaba ni

Sorooro yi, ken haaba ni Bexoraata yi, ken haaba ni Haafiya yi.

² Renyugo j'a maxa, a toxon ni Sawulu, honnanxayi haranpare, yugo ma ji Banisirayila, a ga j'a bakka. A ji gan giila beesu yi, a yinmen wa beesu kanmara.

³ Koota yi, Sawulu haaba Xiisu hariyaxarun sanku, a ti i renme Sawulu da : « Yugunninlen baane wutu do an batte, an nan daga harun mundu. » ⁴ I daga nan dangi Hefarayimu giden ja, nan daga

Saalisa maran di, i m'i wari no. I dangi nan daga Saliimu maran di,

i m'i wari non xa yi. I dangi nan daga Beniyamiina maran di, i m'i wari non xa yi. ⁵ Bire be, i ga kijne Cuufu maran di, Sawulu ti i

yugunninlenmen da : « Li, o n saage, ke bire n haaba mungu harinhin ja, a wa yi nan sinme do oku yinme ya yi. » ⁶

Yugunninlenmen ti a da : « N yinmanke, an m'a wari, Alla seren ya na ke debe di yere, serixoore ya ni, a nda ho wo ho ko, a wa

jaana. Li, o n daga a noqun ja, a me w'a di, a n'o xibaari, o ga n

xawa dagana do kille be yi. » ⁷ Sawulu ti i yugunninlenmen da : « O

nda daga, o wa mani kinni yugon ja ? Silahandan ntaxa o maxa. Ho wo ho tana nta no, n'a kini a yi ! » ⁸ Yugunninlenmen saage n'a

jaabi : « Godixullin galaqe w'inke maxa, o wa ken kinni yugon ja, a

n'o killen xibaaren ko o da. » ⁹ Nan xaso, Banisirayilarankon maxa,

i ga na ji dagana hiiduxure Alla maxa, i tini ya, xa ri o n daga warindaanan ne. Lenki, ken ya wa xilli annabinyinme. ¹⁰ Sawulu ti i

yugunninlenmen da : « A siro ! Li, o n daga. » I xusanta jokki do allansere ke noqun sagatanden ḥa. ¹¹ I segento katta deben ḥa, i da xusu wari dagana nojō. I ti i da : « Haayindaanan wa yere ba ? » ¹² I xusanta ti : « Yabo, a wa axa kaane ! A ri deben noxon di lenki, bawo, serun wa xurusindini lenki allabatiran|allabatira ḥa, kendi, xa daga hane. ¹³ Axa nda ro deben di baane, axa wa a walli, katti a ga wa dagana allabatiran ḥa nan yige, bawo serun nta yigene ma a ga na ri nan duwa sadaaxan ḥa, kendi, seri xirintun wa yigene. Xa daga saasa, axa wa a jiini no. » ¹⁴ Sawulu do i yugunninlenmen xusanta daga deben di, i ronten xusanta Samuyeli wari riini katta i ya, a wa dagana allabatiran ḥa.

¹⁵ Nxa, na Sawulu riiyen saama ti koota yi, Tunka duumanten da ken bangandi Samuyeli da nan ti : ¹⁶ « Xunbane do ke haxati, n wa yugo xeyini an da bakka Beniyamiina maran di, an na ten surundu a kanma n'a ḥa tunkayugo yi n jama Banisirayilarankon kanma. A w'i kisindini bakka filisitinun maxa, bawo n haayindi katti in jama ke yi, i sonqoxannen kije in ḥa. » ¹⁷ Samuyeli ga da Sawulu wari, Tunka duumanten ti a da : « Ke ya ni, n ga da yugo be hin ko an da. A ya w'in jaman marana. » ¹⁸ Yere, Sawulu tinto Samuyeli yi karajan raxaxooren ḥa nan ti a da : « Siro in da de, haayindaanan kan na minna ? » ¹⁹ Samuyeli ti a da : « Nke ya ni haayindaanan ḥa. Ware in kaane, o n daga allabatiran ḥa. Axakun hilli wa yigene do in batte lenki, soxuban ḥa, n w'an xibaarini ti ho wo ho ga wa n'an hanmi, n n'an rawara. ²⁰ Hariyaxaru be ga sanku an da bito sikki lenki, maxa kanu i wure, i wari baati. Ho wo ho ga wa Banisirayila

hosire yi xa, a waranten wa ko da ? Anken ya he ba, an do an haaba kaadunko ? »²¹ Sawulu xusanta ti : « Nke ni Beniyamiinakaaranke ya yi, n xabiilan ya ni Banisirayilaranko xabiilanun su ho tugunnen ña, n boronlaqen ya ni Beniyamiinakaara su jaman ho tugunnen ña, anken xa wa ke sehe konni nke da mani yi ? »

²² Samuyeli da Sawulu do i yugunninlenmen rondi yigeran ña, n'i taaxundi i yinme kaaran ña, a d'a ni tanjikke sere me xirinte wa no. ²³ Samuyeli ti sorondaanan da : « N ga ti an na taqe be taaxundi an maxa, li ti a yi. »²⁴ Sorondaanan xusanta ri ti togen do i kapamaxaadun ña, n'i saxundi Sawulu wure. Kendi Samuyeli ti : « Ke n'an taqen ya yi, a wara an jon di, an n'a yiga. O d'a taaxundi an da lenki ya xannemaxa, an n'a yiga do seri xirintun batte. » Sawulu yige do Samuyeli batte ke kootan ña.

²⁵ Ken halle, i saage bakka allabatiran ña nan daga deben noxon di. Samuyeli masala do Sawulu batte bilin kanma. ²⁶ Fajirin ña, Samuyeli giri na Sawulu gangu bilin kanma nan ti a da : « Giri, n n'an rawara. » Sawulu giri, Samuyeli bugu do a batte, a w'a walla kille. ²⁷ I ga tinto deben kaaran ña, Samuyeli ti Sawulu da : « A ko an yugunninlenmen da, a nan daga o kaane honne. » Ken xusanta daga i kaane. Samuyeli ti Sawulu da : « Sigi, n na Alla sehexannen ko an da. »

10

[Ten surundiye Sawulu kanma n'a ja tunkayugo yi]

¹Ken halle, Samuyeli da tengubon wutu n'a surundu
Sawulu yinmen di n'a sunbu-sunbu nan ti : « Tunka
duumanten d'an sugandi yinmanke yi, i jaman kanma. ²An ga na
daga bakka yere lenki, an do yugu hilli wa genme Raheli xaburun
bajen ɳa, Seelisa, Beniyamiina gingun ɳa. I hilli wa tini an da :
“ An ga daga hariyaxaru be mundu, i wari, an haaba mungu do
harun xibaaren ɳa, a sinmeyen su n'axakun ya kanma saasa, ma a
ga wa tini : ‘ Nke wa mani jaana, n ga w'in renme ke walli ? ’ ” ³An
wa jokkini do an killen ɳa ma an ga kijne Tabooro yitti xooren ɳa,
an do yugu sikki wa genme non ɳa, i wa dagana bati Beeti-yeli
allabatiran ɳa. Hana, sugunlenmu sikki wa ken maxa, hillandi,
buuruyinmu sikki wa ken maxa, sikkandi, girihe hakka resenji wa
ken maxa. ⁴I w'an kuupini na buuruyinmu hilli kini an ɳa, an n'i
raga. ⁵Ken dangi halle, an wa kijnene Gibeeya-elohimi, filisitinun
kurinlentangandaanun yagonu ga wa noqu be. An ga na tinto
deben ɳa, an do annabinyinmun jama wa genme bakka allabatiran
ɳa, dintinmaanun do ganbarigumun do huligumun w'i kaane,
nooron yanqanten w'i kanma i wa nan xibaarindi. ⁶Tunka
duumanten hanken wa xusanta yanqa an kanma ti senbe yi, an wa
xibaarindini kapa i ya, an wa jaana yugo tana yi. ⁷Ku taagumansu
su ga na ja bire be, an ga ra wa ho wo ho yi, ken dabari, bawo Alla
wa d'an ɳa. ⁸An nan daga in kaane Giligaali. N wa riini an ne, na
sadaaxa xuruminte bugundi, ado allatiigeyinsadaaxa. An nan

terinkandi no bito neeri, ma in ga ri an ja, n'an xibaari, an ga n xawa ke be jaana. »

⁹ Sawulu ga d'i halle koyi bakka Samuyeli noqun ja, Alla xa d'a sondonmen yilla ya de. Ken koota baane su di, sehi konnten su ja i moxon di. ¹⁰ Sawulu do i yugunninlenmen ga kijne Gibeeya, annabinyinmun jama d'a gemu, Alla hanken xa yanqa a kanma ti senbe yi, a xusanta xibaarindi kahunu i ya. ¹¹ Ku beenu su ga ni a tu nan xaso, i ga d'a wari xibaarindini do annabinyinmun ja, i ti me da : « Mani xa hi nan ja Xiisu renmen da ? Sawulu xa ja annabinyinme yi ba ? » ¹² Baane ni jama ke di, ken ti : « Ku annabinu yinmenu, i haabanu ni ko yi ? » Gelli ken, ke ja taali yi : Sawulu xa ja annabinyinme yi ba ? ¹³ Sawulu ga duguta xibaarinden ja, a daga allabatiran ja.

¹⁴ Kendi, Sawulu haabatugunnen ti a do i yugunninlenmen da : « Axakun ni ga daga minna ? » A ti : « O ni ga daga harimundi, o ga m'i wari, o daga Samuyeli ne. » ¹⁵ Sawulu haabatugunnen ti : « Samuyeli ga da hi be ko axa da, a ko in da ! » ¹⁶ Sawulu ti : « A ti o da, harun wari. » Nxa, Samuyeli ga da hi be ko a da tunkayugaaxun hin di, a ma ken laxami a da.

[Sawulu tunkaaxun bangeye]

¹⁷ Samuyeli da Banisirayilaranko xiri, i n ri allabatiran ja Micipe. ¹⁸ A ti i da : « Ke haayi, Tunka duumante, Banisirayila Alla ya sehe yi : “ Nke ya n da Banisirayilaranko bugu Misira, n'axa kisindi Misiranko komaaxun ja, ado marande kutte be su ga d'axa dexu. ”

¹⁹ Nxa saasa, axa bara axa Kaman be ga w'axa kisindini bakka axa tooranun do axa tanpiyun ɳa nan ti : “O nta ho wo ho di, tunkayugo wara o yinmen di.” Kendi saasa, axa su n ri sigi Alla jon di, xabiila-xabiila, boronlaqe-boronlaqe. »

²⁰ Samuyeli da manen wutu Banisirayilaranko xabiilan su do me naxa, manen jnor Beniyamiina xabiilan ɳa. ²¹ Ken halle, a da manen wutu Beniyamiina xabiilan do me naxa, a gemu Maatiri boronlaqen ɳa. Lagarun ɳa manen ri gemu Xiisu renyugo Sawulu ya. I d'a mundu, i m'a wari. ²² I xusanta Tunka duumanten tirindi kendi : « Yugo ke ri yere ba ? » Alla ti i da : « Yabo, a fuxunten ya na yokkun do me naxa ! » ²³ I wuru nan daga do a batte n'a riiti. A ga sigi jaman di, a jni gan giila beesu yi, a yinmen wa beesu kanmara. ²⁴ Kendi Samuyeli ti jaman su da : « Tunka duumanten ga da ke be sugandi, axa yaaxe w'a yi ba ? A me nta jama ke su di. » Jaman su xusanta henti nan ti : « Ari na tunkayugon birandi ! »

²⁵ Kendi, Samuyeli da tunkayugon haqenun do a waajibinun moxoko jaman da, n'i saha kitaabe di n'a saxundi allabatikan di, ken halle Samuyeli da jaman rawara, baane su daga i kaara.

²⁶ Sawulu xa daga i kaara Gibeeya. Jama daga do a batte, yugu saagu, Alla ga jni ga kati i xa sondonmun ɳa. ²⁷ Nxa baataranserun ti : « Ke ra w'o kisindini kan moxo ? » I d'a baatarallaga, i ma duje darontanho kinni a yi, nxa, Sawulu ma ken jaate.

11

[Sawulu maranden siini hananu] (Sooranu 11-15)

[*Sawulu kattaye Hamoonirankon da*]

¹ Hi halle, Hamooni tunkayugo Nahaasi sege na Yaabesi raqeraga Gilaadi. Yaabesi serun su ti a da : « Lahidu wutu o da, o n xaaye an da. » ² Nahaasi ti i da : « A siro, n wa lahidu wutunu axa da, a saratin ni : n na baane su yaaxi tayen kara. Ken nan ja saxamu yi Banisirayilaranko su kanma. » ³ Kendi Yaabesi xirisun ti a da : « O terinka bito neeri, o na haare wara dagana Banisirayila banjen su yi, o ga ma sere kita n'o kisindi, o w'o du kinni an ja. »

⁴ Haarun ga kije Sawulu deben di, Gibeeya, na ke sehe koni, jaman su sonqo. ⁵ Ken d'a ji, Sawulu wa saagene bakka gunnen di ti i naanun ja. A ti : « Mani xa n ja ? Manni serun ga wa sonqono ? » Haarun ga da Yaabesi sehe be ko, i d'a hill a da. ⁶ Sawulu ga da ke sehe mugu, Alla hanken yanqa a kanma ti senbe yi, a butu moxoburu xa. ⁷ A xusanta naanun hilli raga n'i xurusi n'i kutu-kutu n'i kettun xeyi do haaru ku yi Banisirayila noqun su, nan ti : « Sere be ga ma bugu nan daga gaja do Sawulu do Samuyeli batte, an naanun lagarun jaana kundu ya. » Tunka duumanten ga xusanta kannen yanqandi i sondonmun di, i su xusanta bugu doome. ⁸ Bejeexa noqun ja, Sawulu d'i jaate : Banisirayila yugun ji kamu sikki wujunu, Yehuuda yugun ji tanjikke wujunu.

⁹ I ti haaru ku da : « Xa d'a ko Yaabesi jaman da ti : “ Xunbane katta kinsiga, axa wa kisini. ” » Haarun saage na xibaaren ko

Yaabesi jaman da, i xusanta jaxali.¹⁰ Kendi, Yaabesi serun ti Hamooninkon da : « Xunbane, o wa du kinni axa yi, hi be ga liji axa da, axa wa ken jaana o yi. »

¹¹ Ken yellankara, Sawulu da kuren taxandi taxandiraanu sikki, nan ro xonnun daaxan di na soxuban saama. A da Hamoonirankon kari ma kinsigan haxati, ibeenu ga ma kara, kun sanqi, hari seru hilli ma ni doome xadi. ¹² Banisirayilaranko ti Samuyeli da : « I beenu ga ma j'a munda Sawulu nan ja tunkayugo yi, i na minna ? Xa d'i kini o yi, o n'i kari ! » ¹³ Nxa Sawulu ti : « Lenki me koota, o nta xawa sere kalli, bawo Tunka duumanten da kattaye kini Banisirayilaranko ja lenki ya. »

¹⁴ Ken halle, Samuyeli ti jaman da : « Xa ri o n daga Giligaali, na Sawulu tunkaaxun kurunbaaxundi. » ¹⁵ Jaman su daga Giligaali, non ja Sawulu tunkaaxun sabati allabatiran ja, na allatiigeyinsadaaxanu bugundi Tunka duumanten da. Sawulu yinme do Banisirayilaranko su yaaxaraxure non ja moxosiri.

[*Samuyeli sehe Banisirayilaranko da*]

12

¹ Samuyeli ti Banisirayilaranko da : « A haayi, a xa ga da hi be mundu, n d'a ja axa da : n da tunkayugo taaxundi axa yinmen ja. ² Saasa, aken ya n'axa geesunu, bawo nke xaso, n yinten xura, n renmun kun wa yere, i wa do axa ya batte. Nke ya n d'axa geesu gelli in leminaaxu ma lenki. ³ Ken ya saabu da, n haayi ke yi Tunka duumanten jon di, a d'a ga da tunkayugo

be sugandi, jaragi ga wa ke be maxa katta in ja, a n'a ko : n da sere na fayi ba, walima a hare ? N da sere na ha wutu in yinme da ba ? N da sere tooro ba ? N da wurunhon raga sere yi, n'in yaaxen texe a hoburen kanma ba ? Genni ke yogo ga ja, n w'a saagana axa yi. »⁴ Banisirayilaranko d'a jaabi nan ti : « Ke ma ja, an m'o na ha wutu an yinme da, an m'o tooro, an ma wurunho raga sere su yi. »⁵ Samuyeli ti xadi : « Kendi, Tunka duumanten do tunkayugon ni nke seedan ja lenki, nan ti, ho wo ho nt'axa maxa n'in jaragi ti a yi. » I ti : « Toju. »

⁶ Samuyeli ti xadi : « Tunka duumanten ya n d'axa kisimanu bugundi Misira ti Muusa do Haaruna yi. ⁷ Kendi saasa, xa sigi, Tunka duumanten ga da gollu siru beenu ja axa serihanun da, n n'i jaate axa do a jon di. ⁸ Yaaxuba ro halle Misira, axa kisimanu ga toore, i raxaduxaasa Tunka duumanten ja, a da Muusa do Haaruna wara n'i bugundi Misira n'i taaxundi ke jamaane di yere. ⁹ Nxa, axa kisimanun mungu Tunka duumanten ja, i Kama, ken ya saabu da, a da Siseera¹¹ xeyi i da, Hacooro deben kurinyingume, ado filisitinun do Mowaaba tunkayugo, n'i gaja nan katta i da.

¹⁰ « Ken ga ja, i raxaduxaasa Tunka duumanten ja xadi nan ti : “ O Kama, o d'an kuta, bawo o bara an ja, na Baali do Sitarooti^f munonun batu, nxa saasa, o kisindi o xonnun ja, o n'an batu.

¹¹ Ken ga ja, Tunka duumanten d'inke Samuyeli do Yerubaali¹² do

11 12.9 *Siseera* : Kiit 4.2 ; *Filisitinu* : Kiit 13.1 ; *Mowaaba* : Kiit 3.12

f 12.10 1 Sam 7.3, 4

12 12.11 *Yerubaali*, i w'a xilli Gidooni. Kiit soora 6-8

Bedaani¹³ ado Yifuta¹⁴ xeyi, n'axa bugu axa taaxanlenxonnun kitten di, kendi, axa haqiritaaxunton taaxu jamaanen di.¹² Bire be, axa ga d'a wari, Nahaasi, Hamoonirankon tunkayugon wa n'axa jnongoti, axa ti in da, n na tunkayugo wara axa yinmen di, n'a toxo Tunka duumanten yinme, axa Alla ya ni axa tunkayugon ja.¹³ A haayi, axa ga da tunkayugo be mundu n'a sugandi, Tunka duumanten da ken kini axa yi.¹⁴ Kendi saasa, genni axa ga wa kanna Tunka duumanten ja, n'a batu, axa w'a sehexannen su terinkana, axa n max'a yaamariyun mesooxi, kendi axakun do axa tunkayugon hin su wa sirono.¹⁵ Nxa, axa ga bara Tunka duumanten terinkana, nan bara a yaamariyun batunu, a w'i katudajen koyini axa yi, xoyi a ga d'a koyi axa serihanhanun ja moxo be.

¹⁶ « “Kendi saasa, xa sigi, axa na ke hi xoore be Tunka duumanten ga wa riini a ja axa jon di haayi.¹⁷ A haayi, saasa ni yillihatawaxatin ya yi, nxa, n wa Tunka duumanten jaagana, a na kangidinlenmen do kanmen xeyi, axa w'a tuunu kendi ti, axa da hoburi xoore ja Tunka duumanten ja, axa ga da tunkayugo mundu.” »

¹⁸ Kendi, Samuyeli da Tunka duumanten jaaga, a xusanta na kangidinlenmen do kanmen xeyi ken kootan su yi, jaman su xusanta kanu Tunka duumanten do Samuyeli yi, kanuyi xote.

13 **12.11 Bedaani :** sere tuwinte he, a toxo nta kitaaben noqu tana yi.

14 **12.11 Yifuta :** Kiit soora 11

¹⁹Kendi, jaman su ti Samuyeli da : « Deemande mundu Tunka duumanten maxa, an Kama, an komun saabu da, o nan maxa ri kara, bawo, o da hobure kahu o junuubunun ḡa, o ga da tunkayugo mundu. »

²⁰Samuyeli ti jaman da : « Xa maxa kanu, toju, axa da ke hobure su ḡa, nxa, xa maxa ḡenge bakka Tunka duumanten ḡa xadi, xa d'a batu ti axa sondonmen su yi. ²¹Xa maxa sigi boorinun n'axa samundi, i nta na ha sirono, i nta kisindini, bawo hoxafuunun ya ni.

²²Nxa, axa n'a tu, Tunka duumante, a toxo xooren saabu da, a nt'axa rawarana, bawo, a yinme ya n d'axa sugandi i jama yi.

²³Nke be ga ni, Ari n'in kisindi junuubun ḡa, n nan bara duwana axa da, nxa n w'axa tuwindini killi telenjonta siren ḡa. ²⁴Kendi, xa kanu Tunka duumanten ḡa, axa n'a batu ti xalasiye yi, ti axa sondonmen su yi, axa nan sinme a ga da gollu xooru beenu ḡa axa da. ²⁵Nxa, axa nda hobure ḡa, axa do axa tunkayugon wa halakini. »

[*Samuyeli doxoye Sawulu ya*]

13

¹Sawulu ga ni maranden jojana, a wuyu ni [tanjikke] siine, a da [tannaxate⁹] do siinu hilli ya ḡa Banisirayila yinmen ḡa.¹⁵ ²Sawulu da wujunu sikki yugo sugandi

g **13.1** Nan 13.21

15 **13.1** Aaya hana nta hellanxannenyillandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun di. Halle, a bange habaraanixannen kitaaben di, a tinmanbali : Sawulu wuyu ni... a ga ni ḡaana tunkayugo yi, a da... siinu hilli ḡa Banisirayila yinmen di.

Banisirayilarankon di, wujunu hilli ni d'a yinme batte Miximaasi do Beeti-yeli gidun banjen ja, wujune ni do Hoonata batte Gibeeya, Beniyamiina maran di, a da kuttun saagandi dagana i kaanun di.

³Koota yi, Hoonata da filisitinun kurinkitti yingume be ga wa Geeba kari, filisitinun da ken mugu. Sawulu xa da yaamariyen kini na buutun huute jamaanen su di yelli habaraaninun|habaraani n'a mugu. ⁴Banisirayilarankon su xa xusanta na xibaaren mugu nan ti, Sawulu xenu filisitinun ja, ayiwa, ku hiinu da filisitinun butundi. Banisirayilaranko kahu me yi Sawulu halle Giligaali. ⁵Filisitinun ja kure yi na Banisirayilarankon gaja, tanjikke wujunu wotoro ni i maxa do wujunu tunmi siigume, ado kurinlen gabe xoyi seyijura. I daga i daaxan dabari Miximaasi, Beeti-weeni kinbakkan ja. ⁶Banisirayilaranko ga d'a wari hin gemumoxon ntax'i maxa, bawo, filisitinun ni ga liixindi i ya, i fuxu gidinkunmun do gunbanun do hatanun wure do gedi xasun di. ⁷I yogonu da Yarade hajen kutu nan daga Gaadi do Gilaadi maran di.

Nxa Sawulu yinme toxo Giligaali, yugo su ga ni do a batte, a su ni sarallene kannen maxa. ⁸Sawulu da bito neeri terinka xoyi Samuyeli ga d'a ko a da moxo be^h. Nxa Samuyeli ma ri, kurinlenmun toxo hate-hatene bakka Sawulu yi. ⁹Sawulu ti kendi : « Xa ri ti sadaaxa xuruminte do allatiigeyinsadaaxa yi. » Sawulu yinme da sadaaxa xuruminte ke gollun ja. ¹⁰A ga duguta a gollun ja, Samuyeli xusanta kine, Sawulu bugu n'a kuuni. ¹¹Samuyeli ti a da : « An da mani dabari ke yi ? » Sawulu ti : « N d'a wari jaman

wa nan hate-hate bakka in ḥa, anken xa ma ri waxatin gemundi, ayiwa, filisitinun xa kahumanten wa me yi Miximaasi,¹² n ti, i nan maxa ri xenu in ḥa Giligaali yere, n'a toxo, o ma deemande mundu Tunka duumanten ḥa. Ken ya saabu da, n ga hanqe a kanma na ku sadaaxanu xurumindi ! »

¹³ Samuyeli ti Sawulu da : « An da hontuwanbalaaxu ḥa, an ma golli ti an Kama, Tunka duumanten yaamariyen ḥa, a ga d'an yaamari ti ke be yi, an ga ji gollini ti ken ḥa, Kamane ke ji an tunkaaxun sabatindini Banisirayila kanma badaa.¹⁴ Nxa saasa, an tunkaaxun ntaxa duumene, Tunka duumanten da yugo tana sugandi, ken nan liji a yonkin da, a d'a sugandi, a nan ḥa i jaman yinmanken ḥa, bawo, anken ma golli ti a yaamariyen ḥa. »

¹⁵ Samuyeli bugu Giligaali. Kuren kutten daga do Sawulu yi Gibeeya, Beniyamiina maran di.¹⁶ Sawulu da yugu beenu ga toxo do a batte jaate, a d'a ji kamu tunmi yugo me ya ni.¹⁶ Sawulu do i renyugo Hoonata do yugu beenu ga ji do i batte ji Geeba. Filisitinun xa daaxanten ji Miximaasi.¹⁷ Koota su, gajaŋaanu yagonu ji bakka filisitinun daaxan di debun karayen xannemaxan na sapanu sikki yi. Sapa hanan jonkoyi Hofaara killen ḥa katta Suwaala jiijen ḥa, Miximaasi saahilin di.¹⁸ Sapa hillandin daga kinqennan di, Beeti-horoona killen di, sikkandin daga kinbakkan di, do Turunholoje gingun killen ḥa, gunjuran baŋen ḥa.

16 13.15 Ke aaya bugu hellanxannenyillandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun di. Habiraanixannenkitaabe be, a ga ma tinme ken di, wa tini : *Samuyeli bugu Giligaali nan daga Gibeeya, Beniyamiina maran di.*

¹⁹ Ke haxati d'a ni, tage nta Banisirayila njien su, filisitinun ni ga d'i kaba ken ja, yelli i nan maxa ri kaahanun do tanmun dabari.

²⁰ Banisirayilarankon su ni dagana filisitinun noqun ja n'i naantongu, i tongu, ado i sagaadun lijondi. ²¹ Naantongun do tongun lijondimuson ni genme godixullen garamunu karagi, saasamaaden do sagaaden do kunsoxaaden sirondimuson ni garamunu naxati. ²² Ken ya saabu da, gajaren ga giri koota be, kaaha walima tanmen ma ni sere su maxa Sawulu do i renyugo Hoonata kurinlenmun di. A ni i kun hilli baane lewu ya maxa.

[Hoonata xenaye filisitinun ja]

²³ Filisitinun gajanyugun yogenun bugu nan daga Miximaasi dangiran ja.

14

¹ Koota yogo, Sawulu renyugo Hoonata ti i yugunninlenme, gajanyokkiwutundaanan da : « Li, o n daga filisitinun daaxan di, kaara baane ke yi. » Nxa, a ma ni ga da i haaba tuwindi ti ken ja. ² Ken d'a ni, Sawulu yinme wa Gibeeya kaara baanen ja rumaaninyitten¹ wure Migiroona, kamu tunmi yugo ni do a batte. ³ Jama ke di, Haya ni i naxa, Hayituubu renmen ga ni, ken ga ni Yixabooda waaxi yi, ken haaba ga ni Pinaasi yi, ken haaba ga ni Yeli yi. Aken ya n ni Tunka

1 14.2 *rumaaninyitte* : ma « gerenadiininyitte », a wa bakka nan siro Mediteraane geejinxannen jamaanun ya di.

duumanten sadaaxakijnandaanan ɳa Silo, a ni na i batinxusaabenⁱ rindi. Sere su ma seede a yi nan ti Hoonata daga.⁴ Hoonata ga daga do kille be yi filisitinun daaxan ɳa, gidu sexetu hilli ni no, baanen wa killen kaaran ɳa, kiteeren wa kaara baanen ɳa. Baanen toxon ni Boce, kiteeren toxon ni Senne.⁵ Baanen ni do saahilin ɳa Miximaasi banjen ɳa, kiteeren ni do hankitten ɳa Geeba banjen ɳa.

⁶ Hoonata ti i yugunninlenmen da : « Li, o n daga ku muruntu daaxan di, a yogo di, Tunka duumanten w'o deemana, bawo ho wo ho ra nt'o deemanden kabana, ken nta o gaboyen do o roxoyer ɳa. »⁷ A gajanyokkiwutundaanan ti a da : « Hi be ga liŋi an da, ken dabari, nke wa do an batte. »⁸ Hoonata ti : « O n daga katti i ya, n'o du bangandi i da,⁹ i ga na ti o da : “ Xa d'o terinka, o n ri katti axa yi non ɳa, ” o wa sikki o batten di, o nta dagana katti i ya.¹⁰ Nxa, i ga na ti : “ Xa ri katti o yi ”, o wa dagana, ken wa jaana taagumansen ɳa, ti Tunka duumanten d'o deema i kanma. »

¹¹ I xusanta na du bangandi filisitinun da. Filisitinun xusa ti me da : « He ! Xa da habaraaninun haayi, i bugu i fuxuranun ɳa. »¹² Daaxan serun da Hoonata do i yugunninlenmen gangu nan ti : « He ! He ! He ! Xa ri katti o yi yere ! O na wallahalaqe kini axa yi. » Kendi, Hoonata ti i yugunninlenmen da : « Li do in halle yi, Tunka duumanten n'i ro Banisirayilaranko kitten di. »¹³ Hoonata sege katti i ya, i taanun hilli do i kittun hilli kanma, a yugunninlenmen wa do a yi. Filisitinkon xusa xenu-xenu Hoonata kaane, a yugunninlenmen wa n'i kari-kari a halle.¹⁴ Ke xenni hana

i 14.3 Bak 25.7

di, Hoonata do i yugunninlenmen da tanpille me yugo ya kari biranne di, a nta dangini sogoju dantanu di.¹⁵ Kurinkitten su kanu, i beenu sanqinten ga ni gunnen di, ado beenu ga ni daaxan di, ado gajajaanan kutten su, jiijen xa saralle nan ja kanuyi xoore yi.

¹⁶ Sawulu yugu beenu ga ni Gibeeya, Beniyamiina banjen ja, i ya ga ni hiinun koroosini, i da filisitinun kurinlenmun wari wurunu, i wa nan sanqi do banjen su yi. ¹⁷ Sawulu ti i terallenmun da : « Ibeenu ga wa yere, xa da kun toxon xiri, yelli ku beenu ga daga bakka o naxa, o na kun tu. » I da toxoxiriyen ja, i d'a ni, Hoonata do i yugunninlenmen ya nta no. ¹⁸ Kendi Sawulu ti sadaaxakinandaana Haya da : « Li ti Alla waxanden ja. » Bawo, ke haxati, waxanden ni Banisirayilarankon daaxan di. ¹⁹ Na Sawulu toxo sehene d'a yi, manqajen tallanjiidini filisitinun gajanyugun naxa, Sawulu xusanta ti sadaaxakinandaanan da : « Sigi kundu ! » ²⁰ Sawulu do beenu ga wa doome, i su xusanta na me kahu me yi, nan wuru nan daga gajaran ja, i d'a ni filisitinun wa bonondindi xoore di, i yinmenu wa kanma na me kari ti kaahanun ja. ²¹ Banisirayilaranko beenu ga ni ga kahu filisitinun ja, yelli nan gaja do i batte, i saage riini do Banisirayilaranko beenu ga ni do Sawulu do Hoonata yi. ²² Banisirayilaranko beenu ga ni ga fuxu Hefarayimu gidun di, i ga d'a mugu ti filisitinun wuru, kun xa ro gajanen di, na filisitinun xata. ²³ Tunka duumanten da Banisirayilaranko kisindi ke koota yi.

Ken halle gajajen yille ma Beeti-weeni halle.²⁴ Ken kootan ɳa, Banisirayilarankon raxaduxaasa, bawo ken d'a ni Sawulu langandi nan ti : « Sere su nda yige na nellen saama katti nke ga wa dugutana tanbotugeyen ɳa n xonnun ɳa, Ari n'a kaman langa. » Sere su xa ma hari loxoma baane ro i raqen di.²⁵ Kuren su daga sutten di, yaagi joxinte ni niijen kanma.²⁶ I ga ro sutten di, yaagen ni no ma a ga wa woyono niijen kanma, nxa sere su ma ho temu a di, langande ke saabu da.

²⁷ Nxa, Hoonata ma ni ga do i haaba langanden mugu, a d'i guman nuxunnen doxomi ɳunuŋen hakkan yaagen di, n'a tara, a yaaxanlaqen xusanta xura.²⁸ Kurinlenman yugo ti a da : « An haaba langandi nan ti : “ Sere su nda yigande yiga lenki, Ari n'a langa. ” Ken ya saabu da, jaman su ni ga tanpi. »²⁹ Hoonata ti a da : « N haaba da hoburi xoore na beesu yi, a haayi, nke ga barike moxo be, bawo, n da honne temu ke yaage di.³⁰ Genni kurinlenman su ga ni yigene o ga da ho beenu raga o xonnun ɳa di, filisitinun xosoyen ni xotono diinanta ke yi. »

³¹ Ke kootan ɳa, gajajen bono filisitinun maxa nan giri Miximaasi nan daga a wara Yaloona. Banisirayilaranko, kun tanpi moxoburu.

³² I xusanta na xonnun naaburen xaaxa, na tanmisun wutu do naanun do naanlenmu, n'i kari seyen di n'i tiyen do i horen yiga.

³³ Ken xibaaren kine Sawulu yi nan ti, jaman xenperandangi Tunka duumanten haqen di, i da tiyen do i horen yiga. Sawulu xusanta ti : « Ke ni janbeyen ya yi, xa da gidi dinka birinbirindi katti in ɳa saasa. »³⁴ Ken halle, a ti : « Xa sanqi serun naxa, axa nan ti i da, i

n ri ti i gunbun do i jaxun su yi yere, i n'i xurusi n'i yiga. Xa maxa xenperandangi Tunka duumanten haqen di na tiyen do i horen yiga. » Baane su do i daaban ri ken wuro yi, n'i xurusi non ja.
³⁵ Kendi, Sawulu da sadaaxandinoqu taga Tunka duumanten da. Ken ya n ja Sawulu sadaaxandinoqu hana siginten ja.

³⁶ Ken halle Sawulu ti : « Xa ri, o n daga xenu filisitinun ja wuron di, n'i xaaxa ma fajiri, o nan maxa hari baane toxo i di. » I ti : « Hi be ga linji an da, ken dabari. » Nxa, sadaaxakijnandaanan ti : « He, O na Alla jaaga hina. » ³⁷ Sawulu da Alla jaaga nan ti : « N nan daga xenu filisitinun ja ba ? An wa Banisirayilaranko deemana i kanma ba ? » Alla m'a jaabi ken kootan ja. ³⁸ Kendi Sawulu ti : « Axa su n ri yere, kurinyingumu, o n'a tu, golli bure be ga ja yere lenki. ³⁹ N kuna ti Tunka duumante be ga d'i jaman kisindi, hari genni n renyugo Hoonata ya ga da golli bure ke ja, a kallen waajibi. » Beesu kuurunten toxo. ⁴⁰ A ti i su da : « Axakun su nan sigi dooren ja, nke do n renyugo Hoonata wa sikki yere. » Jaman ti a da : « Hi be ga linji an da, ken dabari. »

⁴¹ Sawulu ti Tunka duumante, Banisirayila Alla da : « Tojun bangandi o da. »² Sokken gemu Hoonata do Sawulu yi, jaman kutten xura. ⁴² Sawulu ti : « Xa da sokken wutu nke do n renyugo Hoonata naxa. » Sokken gemu Hoonata yi. ⁴³ Kendi Sawulu ti

2 14.41 « *Tojun bangandi o da.* » Habaraaninxannen di, i ti : Banisirayila Alla, tumiimin koyi. A wa kitaabi xasi gabe di nan ti aaya ke bitanten ni. A ji a munda nan ti ya : Banisirayila Alla, tonju bangandi o da ti wuriimin ado tumiimin ja, kun ga ni sokkiwutuyen ja. Bak 28.30

Hoonata da : « An ga da ke be ja, a ko in da. » A ti a da : « N da honne ya temu yaage ke di ti in gumannuxunne ke yi, ayiwa saasa ke, n duje ti kallen ja. »⁴⁴ Sawulu ti : « Yelli Alla ga n'in yanganxata yanganxateyi xote yi, genni an ga nta kalla Hoonata. »

⁴⁵ Jaman ti Sawulu da : « Hoonata be ga da ke deemandi xoore ja Banisirayilarankon da ya wa kalla ba ? Abada, Tunka duumanten nta ken jaana ! Yinti baane nta kutini bakka a yi, bawo, a da ke ja ti Alla deemanden ya yi lenki. » Jaman da Hoonata kisindi bakka kallen ja.

⁴⁶ Sawulu da filisitinun haraxatuyen raqewara, kun xa saage dagana i niijen di.

[Sawulu niyinde jamaanu tananun ja]

⁴⁷ Sawulu ja Banisirayila tunkayugon ja, n'i kooriyen xonnun su gaja, Mowaabaranko, Hamooniranko, Hedoomurankon ado Sooba tunkayugun do filisitinu, ayiwa, a ga d'i jonkoyi noqu su yi, a niyindi.⁴⁸ A gaja ti yugusaagaaxu yi na Hamaleexirankon niyi, na Banisirayilarankon kisindi seru beenu ga ji ga d'i xaaxa.

[Sawulu kaadunko]

⁴⁹ Sawulu renmun ni : Hoonata, Siiwi, Maaliki-suwa ado a renyaxarin xoore Meraabu do ho tugunne Mixaali.⁵⁰ A yaqen toxon ni Hayinoomu, Hayimaca renyaxare. A kurinyingumen toxon ni Habineeri, Neeri renyugo, Neeri ke yinme ji Sawulu haaba tugunne yi.⁵¹ Sawulu haaba Xiisu do a haaba tugunne Neeri, Habineeri haaba ga ni, i haaba toxon ni Haabiyeli.

⁵² Gajanen xoto filisitinun kanma Sawulu haxatin su di, ken ya saabu da, a ni yugu saagen do yugu siren su kapa i yinme yi.

15

[*Alla nimisiye Sawulu sugandiyen di tunkayugo yi*]

¹ Samuyeli ti Sawulu da : « Tunka duumanten d'inke ya xeyi, n na ten surundu an yinmen kanma n'an ja tunkayugo yi, i jama Banisirayilaranko yinmen ja. Kendi saasa, Tunka duumanten sehen terinka.

² « Tunka duumante, tagahoonun su Kaman ti a da : “ N wa riini Hamaleexirankon yanganxata, n'a sababun ja, i ga da hi be ja Banisirayilaranko yi, bawo, i sigi i kaane killen di, i bugunte bakka Misira. ³ Kendi, daga saasa, an na Hamaleexirankon gaja, ho wo ho ga wa i maxa an n'a su burunqu, maxa hinne i ya lewu, yugun do yaxarun, leminun do lendunbu, naanun do tanmisu, nogomun do haru. ” »

⁴ Sawulu xusanta na kuren xiri n'a jaate Teleemu bajen ja, i ni kamu hilli wujunu tanmaxe, ado Yehuudankon wujunu tanmi yugo.

⁵ A daga Hamaleexirankon deben di, a ga tinto, a fuxu waranlaqen di. ⁶ A da haare wara dagana katti Xeeninun³ ja nan ti i da : « Xa maxa toxo Hamaleexirankon naxa, xa bugu, axa n daga, n nan maxa ri axa halaki do i batte, bawo axakun da hosire ya ja

3 15.6 **Xeeninu** Xeeninun ni Rahaalinun ya yi, i do Hamaleexirankon ni taaxunu noqu bannen di. Jaat 10.29-32 ; Kiit 1.16

Banisirayilaranko su da, i bugunte Misira. » Ken ga ko, Xeenirankon bugu Hamaleexirankon naxa.

⁷ Sawulu xenu Hamaleexirankon ja nan giri Haawila barjen ja nan daga a wara Suura be ga wa Misira gingin ja. ⁸ A da Hamaleexirankon tunkayugo Hagaaga ɻarinten raga, n'a seren su kari ti kaahan ja. ⁹ Sawulu do i yugun hinne Hagaaga yi n'a toxo no, i yaaha naaburen ho hasaqunten xa di, xoyi tanmisun do naanun ho katen do tollanu, ado ho wo ho siren ga ji moxosiri, i ma duje na kun halaki, nxa, ho wo ho laahunten ga ni, ma a xuumanten ga ni, i da ken halaki.

¹⁰ Kendi Tunka duumanten ti Samuyeli da : ¹¹ « N nimisi, n ga da Sawulu ja tunka yi, bawo a jenge, a ma golli ti in sehexannen ja. » Samuyeli buten xusanta xaasa na wuron su ja wuunu katti Tunka duumanten ja.

¹² Samuyeli giri kendi soxuba hanan ja, nan daga Sawulu gemu. Nxa, a d'a mugu ti Sawulu daga Karameela, na gondanma sigindi i yinme da non ja. Ken halle, a saage nan daga Giligaali. ¹³ Samuyeli ga kije Sawulu yi, Sawulu ti a da : « Ari na barike ro an di ! N da gollen ja xoyi Tunka duumanten ga d'a ko moxo be. » ¹⁴ Samuyeli xusanta ti : « Kendi, nke taron wa mani manqanje di ? Tanmisi xaasaxanne ba, ma na xaasaxanne ya ? » ¹⁵ Sawulu ti a da : « I d'i raga Hamaleexirankon ya yi, nxa, jaman yaaha tanmisun do naanun hosiren di, na kun ja sadaaxa yi an Kama, Tunka duumanten da, nxa a kutte, o da ken su halaki. »

¹⁶ Samuyeli ti Sawulu da : « Kuuru in ja ! Tunka duumanten ga da ke be ko in da wuro ke, n n'a ko an da. » Sawulu ti a da : « N xibaari. »

¹⁷ Samuyeli ti : « Anken ma ji an du jaatene seri xoore yi, an haayi ga ja Banisirayila xabiilan su tunkayugon ja, Tunka duumanten d'an sugandi, n'an ja tunkayugo yi i kanma. ¹⁸ Ken halle, n'an xeyi hi hanminte yi nan ti : “Daga, an na Hamaleexirankon burunqu, seri buru, i gaja ma an ga d'i nama. ”

¹⁹ Mani da an ga ma Tunka duumanten sehen batu, ma an dire naaburen ya kanma ? An da hoburen ja Tunka duumanten ja de ! »

²⁰ Sawulu ti Samuyeli da kendi : « N da Tunka duumanten sehen terinka, a ga d'in wara xeyinde be yi, n da ken dabari, n da Hamaleexirankon halaki, nan ri ti i tunkayugo Hagaaga yi. ²¹ Ayiwa, kurinlenmun da tanmisun do naanu beenu, o ga ji gan xawa i kalli ho siren wutu, yelli ken na ja an Kama, Tunka duumanten da sadaaxa yi Giligaali. »

²² Kendi Samuyeli ti :

« An d'a sinma Tunka duumanten wa jaxalini ti sadaaxan ya yi
diinanta i sehen batuyen ja ba ?

Alla sehen batuyen ya xa ga n hasu sadaaxan ja,

a terinkanden nan hasu jaxandigun kateyen ja.

²³ Allakutayen ni hoburi xoore ya yi xoyi haayinden moxo,

xandunxotaaxun xa ni hobure yi xoyi booribatiyen moxo.

Anken bara Tunka duumanten sehen ηα,

Tunka duumanten xa bara anken tunkaaxun ηα. »

²⁴ Ke halle Sawulu ti Samuyeli da : « N samu, n xenperandangi Tunka duumanten yaamariyen ηα, ken do anken gongonden ηα. N kanu jaman ya yi, n ga d'i terinka. ²⁵ Kendi saasa, n w'an jaagana, an n'in junuubun yaaheye muuru, an nan saage do in batte, n nan sujudi Tunka duumanten da. » ²⁶ Nxa Samuyeli ti a da : « N nta saagene do an batte. Anken bara Tunka duumanten sehen ηα, Tunka duumanten xa bara an tunkaaxun ηα Banisirayila yinmen ηα. »

²⁷ Samuyeli d'i hallekoyi, a w'a munda nan daga. Sawulu xusanta a raga ti i yirankanpen ηα, ken xusanta booxe. ²⁸ Samuyeli ti a da kendi : « Tunka duumanten da Banisirayila tunkaaxun booxo bakka an ηα lenki, n'a kini sere tana yi, a ga n haso an ηα. ²⁹ Banisirayila Alla nooronte nta gaarana, a nta nimisini, sere he, a ga wa nimisini. » ³⁰ Sawulu saage nan ti : « N samu ! N daro xoni n xirisun do Banisirayilaranko jon di, an nan saage do in batte, n nan sujudi an Kama Tunka duumanten da. » ³¹ Samuyeli saage do Sawulu batte, a sujudi Tunka duumanten da.

³² Ken halle Samuyeli ti : « Xa ri ti Hamaleexirankon tunkayugo Hagaaga yi. » Hagaaga daga katta a yi, a jaxalinte⁴, a wa nan ti i du da : « Kallen xaraxacoyen daga. »

³³ Samuyeli ti :

« An kaahan ga da yaxarun kuma i renmun ja moxo be,
an xa maa wa kumene i renmen ja ! »

Samuyeli xusanta na Hagaaga kutu-kutu allabatiran ja Giligaali.

³⁴ Kendi, Samuyeli daga Raama, nxa Sawulu daga i kaara Gibeeya.

³⁵ Samuyeli maxa Sawulu wari xadi ma a faatiye, a sunonten ji a wure. Tunka duumanten xa nimisnten ji, mani kanma, i da Sawulu ja Banisirayila tunkayugon ja.

16

[Daawuda sugandiye Alla maxa. Sawulu, Hoonata do Daawuda xiisa]

(Sooranu 16-31)

[Daawuda sugandiye Tunka duumanten maxa]

¹ Ku halle, Tunka duumanten ti Samuyeli da : « Harisa an sunonten ni do Sawulu yi mani yi ? Nke baati nan bara a tunkaaxun ja Banisirayila yinmen ja. An gubon haga ten ja, an nan ri, n n'an xeyi Yisaayi ne Beeti-leheemi, bawo, n da baane sugandi a renmun

4 15.32 *a jaxalinte* Ke diganta ma xura o da kitaabi saaxaman di. Yaaxikonnen tana ni ke yi : a kanunten ni.

di, a nan ja tunkayugo yi in da. »² Samuyeli ti : « N wa dagana kan moxo di ? Sawulu ken ga d'a mugu tanni, a w'in kalli. »

Tunka duumanten xusanta ti a da : « Nanyeere wutu do an batte, an nan ti, an ri sadaaxa bugundi Tunka duumanten da. ³ An na Yisaayi xiri dagana do an batte sadaaxabakke ke yi, an ga n xawa ke be jaana, n w'a konno an da, n ga wa riini ke be ko an da, an wa ten surundunu ken kanma in da. »⁴ Samuyeli golli xoyi Tunka duumanten ga d'a ko moxo be. A ga kije Beeti-leheemi, deben xirisun bugu n'a gemu, i nuxudusamunte, i ti : « An ri xeeri ya yi ba ? »⁵ A ti i da : « Yabo, xeerin ya ni, n ri sadaaxa bugundi Tunka duumanten da. Xa d'axa du senondi⁵, axa n ri do in batte sadaaxandinoqun ja. » Ken halle, Samuyeli ti Yisaayi do i renmun n'i du senondi, i n daga sadaaxandinoqun ja.

⁶ I ga kije no, Samuyeli ga da Heliyaabu wari, a ti i noxon di : « Sikka nt'a di, Tunka duumanten da ke ya sugandi. »⁷ Tunka duumanten ti Samuyeli da : « A waritiyaaxen do a giiloyen nan max'an wutu, nke baranten w'a yi. Serun yaaxen ga wa hi be yi, Tunka duumanten yaaxen nta ken ja, serun wa waritiyaaxen ya haayini, Tunka duumanten xa wa sondonmen ya haayini. »⁸ Kendi, Yisaayi da Habinadaabu xiri, a ti, a nan dangi do Samuyeli kaane yi. Samuyeli ti : « Tunka duumanten ma ke xa sugandi. »⁹ Ken halle, Yisaayi ti, Sanma xa n dangi. Samuyeli ti xadi : « Tunka duumanten ma ke xa sugandi. »¹⁰ Hin ja kundu ma Yisaayi renmun jeeri ga wa dangini do Samuyeli kaane yi. Kendi, Samuyeli ti

5 16.5 *Xa d'axa du senondi* : Bak 19.9-15

Yisaayi da : « Tunka duumanten ma ku ho wo ho sugandi. »¹¹ A ti Yisaayi da : « An renmun su ni ku ya yi ba ? » Yisaayi ti : « Ho tugunnen wa halle tanmisun nagaanini. » Samuyeli ti a da : « Haare wara n'a riiti, bawo, o ra nta yigene, a ga ma ri. »¹² Yisaayi da haare wara do a yi n'a riiti. A haten xullen ji, a yaaxanhunsun haranparen ji, a waritiyaaxen siren ji.

Tunka duumanten ti kendi : « Giri, an na ten surundu ke kanma, ke ya ni. »¹³ Samuyeli xusanta tengubon wutu n'a surundu Daawuda kanma i waaxinun naxa. Gelli ken kootan ηa dagana, Tunka duumanten hanken xusanta yanqa Daawuda kanma ti senbe yi. Ken halle, Samuyeli saage dagana Raama.

[Daawuda dagaye Sawulu wuretaaxen ηa]

¹⁴ Hi halle, Tunka duumanten hanken ji ga bugu do Sawulu yi, a ji ga da taaxalenbure xeyi a da, ken w'a toorono.¹⁵ A gollinjaanun ti a da : « Ke haayi taaxalenbure ya yi, Alla ga d'a xeyi an da, a ga w'an toorono. »¹⁶ An ga na yaamariyen kini o yi, o wa sere mundunu an da, a ga wa ganbaren tu, taaxalenbure ke ga na ri an ηa, a na ganbaren tinmi, ken wucen di, an na mungu. »¹⁷ Sawulu ti i da : « Xa daga sere mundu riini, a ga wa ganbaren tu moxosiri. »¹⁸ Gollinjaanan yogo ti : « Nke da Yisaayi renyugo yogo wari, Beeti-leheeminke, a wa ganbaren tu moxosiri, yugu saage ya ni, gajanyugo xa ya ni. A seheneenen siren ni, a waritiyaaxen siren ni. Ayiwa, Tunka duumanten wa do a batte xa. »

¹⁹ Sawulu da haare xeyi Yisaayi da nan ti : « An renme Daawuda be ga wa tanmisun nagaanini wara riini katti in ḥa. » ²⁰ Yisaayi xusanta na hare raga n'a tijandi buurun do girihe hakka resenji do sugunlenme, n'a do i renyugo Daawuda wara dagana Sawulu ne.

²¹ Daawuda daga ke moxo di Sawulu noqun ḥa, n'a gollun jona. Sawulu d'a xanu moxosiri, n'a ḥa i gajanyokkiuttaanan ḥa.

²² Sawulu da haare wara katti Yisaayi yi nan ti : « N w'a mundunu an maxa, an renyugo Daawuda nan toxo in maxa yere n wuretaaxen ḥa, bawo, n jaxali ti a yi. » ²³ Sawulu ji, taaxalenburen ga na ro a di, Daawuda wa ganbareen wutunu n'a tinmi, ken wucen di Sawulu wa laxahiyana, a moxon wa sirono, taaxalenbure ke w'a walla.

[Daawuda do Jaaluuta xiisa]

17

¹ Filisitinun da i kurinlenmun moxon sirondi gajanen xannemaxa, i kahuma me yi Sooxo be ga wa Yehuuda di, i da daaxan taaxundi Yefeesi-damiimu, Sooxo do Hajeexa naxa.

² Sawulu xa da Banisirayila yugun kahu me yi, nan daaxa Heela holonberan di, na sapanun dabari filisitinun gajanen xannemaxa.

³ Filisitinun ji gide kanma, Banisirayilaranko xa ji gide tana kanma, i jonkoyinten wa me yi, xoolen w'i naxa.

⁴ Yugu saage yogo bugu filisitinun jaman di nan ri sigi, a wa gajanlenma mundunu, a toxon ni Jaaluuta, a wa bakka Gaata deben di. A yindanman ji sogonu tunmi ado sibiri baane,

⁵jaxawallinkuhune ji a yinmen ja, mexendoroke w'a yi, ken xotoyen ni tandunme kilo me haqe. ⁶A taanun xa xuhaarinten ji ti kiren ja, do jaxawallingajanxedo baane jonginte w'a yi. ⁷A tanmen baraxaten ji xoyi geesimeraaananaxoren moxo, a tanmen nuxunnen ni mexen ja, a xotoyen ni kilonu neeri. A xodoriwutaanan ji terene do a kaane.

⁸Jaaluuta xusanta sigi naxaanen di nan gangundi Banisirayilaranko sapan di nan ti : « Hee ! Axakun xa bugu nan ja sapa yi mani yi, gajajen xannemaxxa he ? Nke ni Filisitinken ya yi, axa ni Sawulu komun ya yi, ayiwa, xa da seri baane sugandi axa di, a nan ri katti in ja. ⁹A ga n'in gaja n'in kari, o wa jaana axa da komu yi, nxa, nke ga na katta a kaman da n'a kari, axa wa jaana o komun ja nan golli o da. » ¹⁰Ken halle, a ti xadi : « Hee xadi ! Nke wa do Banisirayila gajanyugun ya yi lenki. Xa da yugu baane wara riini katti in ja, o n gaja ! » ¹¹Sawulu do Banisirayilaranko ga da yugo ke sehun mugu, i su saralle kannen maxa.

¹²Daawuda, Yisaayi renmen ga ni, Hefuraatinke, a ni no, a wa bakka Beeti-leheemi, Yehuuda maran di. Renyugu segi ya n ni Yisaayi maxa. Sawulu haxati, a ni ga xirisaaxu, serun ni a darono⁶.

¹³Yisaayi renyugu xoorun sikki ni ga daga do Sawulu batte gajaran ja, kun ga ni : sooma Heliyaabu, tanba Habinadaabu ado yaraja Sanma. ¹⁴Daawuda ya n ni i su ho tugunnen ja. Ho xoru ku sikki

6 **17.12 a ni ga xirisaaxu, serun n'a darono** Ke diganta ma xura o da kitaabi saaxaman di, a wa tini : a ni ga xaso yugun di.

daga do Sawulu yi.¹⁵ Daawuda ni daganansaagene Sawulu do i haaba tanmisun nagaaniyen naxa Beeti-leheemi.

¹⁶ Jaaluuta da tannaxate bito ja, soxuban do nelle, a w'i du koyini jaman di, a wa Banisirayilaranko raxosono.

¹⁷ Koota yogo, Yisaayi ti i renyugo Daawuda da : « Ke alikaamahunsi jaanante booton wutu ado ku buurunyinmu tanmi, an n'a jewondi dagana i kini an gidanu yi daaxan ja.¹⁸ Ku xatinxutu tanmi xa wutu, an na kun kini axa yingumen ja, an nan danqanaaxu genni an waixinun ga wa xeeri di, an nan ri ti ho yi bakka i ne, ken ga wa ken sabatindini.¹⁹ I wa do Sawulu batte, Banisirayila yugun su xa wa Heela holonberan di, i wa na filisitinun gaja. »

²⁰ Daawuda giri soxuba hanan ja na tanmisun toxo koroosindaana maxa, na yigandun wutu, nan daga xoyi haaben ga d'a ko a da moxo be. A ga kijne gajaran ja bire be, kurinlenmun bugu, i wa kanma na me telejondi, i wa na yugunxaaruyen ja.

²¹ Banisirayila yugun do filisitinu yugun sigi nan telejo nan jonkoyi me yi.²² Daawuda xusanta i yokkun toxo koroosindaanan maxa, n'a jewondi dagana gajaaanun sapan di, n'i waixinun kuuji.²³ A ga wa kanma nan sehe do i ya, Jaaluuta bugu, filisitinun yugu saage, a ga wa bakka Gaata, a bugu filisitinun sapan di, a wa nan saage i xenparandangintandigaamu ku di. Daawuda da digaamu ku mugu.

²⁴ Banisirayilaranko ga da yugo ke wari, i kanu dangihaque nan bugu do halle.

²⁵ Banisirayila yugun ji kanma nan ti me da : « Axa yaaxe wa ke yugo yi ? A wa bakka na Banisirayilaranko raxoso, sere be xoni nda katta a kalli, tunkayugon wa ken kaman bannaaxundini, n'i renyaxaren yaxindi a yi, nan yaaha a kaman kaadunkon sagallen di. »

²⁶ Yugu beenu ga ji Daawuda kaaran ja, a xusanta n'i tirindi ti : « Sere be nda ke filisiti kari, na yaagu bugu Banisirayilaranko yi, mani wa jaana ken kaman da ? Ke filisiti murunten ni mani yi, a ga wa na Alla jarinten kuren raxoso ? » ²⁷ I d'a saagandi a da nan ti : « Sere be nda ke yugo kari, an wa ho koninte ke su kitana. » ²⁸ A gidanyugu xoore Heliyaabu d'a sehenten mugu do yugu ku yi, a butu a wure moxoburu nan ti a da : « Anken ri yere mani ya ? An da ku tanmisinnu toxo ko maxa gunjuran di ? Nke w'a tu nan ti, anken ni dundare yi ado sondonbure xa, an ri gajaje ke ya haayi tanni. » ²⁹ Daawuda ti : « N da mani ja ? Walima nke nta xawa sehene ya ? » ³⁰ A da i halle koyi i gidanyugun ja nan daga sere tananu ne, n'i tirindi ken hi baane yi, i xa da jaabi hanan me ya koni. ³¹ Yogonu da Daawuda sehe ke mugu n'a laxami Sawulu da, a xusanta na haare wara dagana do a yi n'a riiti. ³² Daawuda ti Sawulu da : « A nta xawa moxo su di, seren kanu ke filisiti yi. N yinmanke, nke wa dagana a gaja. » ³³ Sawulu ti Daawuda da : « Anken ra nta dagana ke yugo gaja, bawo, anken ni lemine ya yi, aken xa ni gajanyugo ya yi gelli a tugunne. »

³⁴ Daawuda ti Sawulu da : « N yinmanke, nke ya w'in haaba tanmisun nagaanini, jarinte ma turujen nda ri tanmise raga, ³⁵ n

wa wurunu do a yi, n'a katu ma a ga da tanmisen wara, a nda yille katta nke yinme yi, n w'a ragana ti i xanyinten ɳa, n'a katu ma in ga d'a kari.³⁶ N yinmanke, ke moxo ya ni n ga da jarintun do turuŋun kari, ke filisiti murunte xa wa jaana xoyi kun yogo baane ya, bawo, a da Alla ɳarinten kuren raxoso.

³⁷ « Tunka duumante ke be ga d'in kisindi jarinten do turuŋen ɳa, a w'in kisindini ke yugo yi. »

Kendi Sawulu ti Daawuda da : « Daga, yelli Tunka duumanten ga n'an deema. »³⁸ Ken halle, Sawulu d'i yiraamun ro Daawuda xannen ɳa, na jaxawallinkuhune ro a yinmen ɳa, na mexendoroke ro a yi.³⁹ Daawuda da Sawulu kaahan jongi i yiraamun kanma, a ga ti, i wa terene, terenden xoto a kanma, bawo, a ma ni ga demu ku yi. A xusanta ti Sawulu da : « Nke ra nta terene ti ku su yi, n ma demu i ya. » Daawuda d'i koroosi bakka i ya.⁴⁰ Ken halle, a d'i guman wutu, na koci melexu karagi sagara waranlaqen di, na kun ro i booton di. A d'i manangullan wutu i kitten di nan daga katta filisiti ke yi.

⁴¹ Yugon tinto Daawuda yi honne-honne na xodoriwutaanan toxo i kaane.⁴² A ga d'a wari baane, a nexu a di, bawo Daawuda ji lemine ya yi, a xullen ni, a waritiyaaxen siren ni.⁴³ Yugon ti Daawuda da : « Nke ni wulle ya yi ba, an ga wa riini in ɳa ti guma yi ? » A da Daawuda langa ti i munonun ɳa.⁴⁴ Kendi, a xaaru a yi nan ti a da : « Li, n n'an tiyen kini yelinjun do gunduhoonun ɳa. »

⁴⁵ Daawuda xa ti yugon da : « Anken w'inke gajana ti kaahanun do tanmen do jaxawallingajanxedon ya yi, nke xa w'anken gajana ti Tunka duumante toxon ya yi, tagahoonun su Kama, do Banisirayilaranko kuren Kama, an ga da Banisirayila ke be raxoso.

⁴⁶ Tunka duumanten w'anken kinni inke yi lenki, n w'an kalli n'an yinmen kutu bakka an xannen ɳa. Lenki n wa filisitinun hurun kinni yelinjun do gunduhoonun ɳa, ɳiijen su n'a tu nan ti Alla wa Banisirayila yi. ⁴⁷ Sere su ga wa yere n'a tu nan ti, Tunka duumanten nta lahini kaaha walima tanme yi n'i serun kisindi, bawo, aken ya wa gajana oku da, n'o niyindi axa kanma. »

⁴⁸ Yugon xusanta tere dagana katta Daawuda yi. Daawuda xa wuru tawoye di nan daga d'a bajen ɳa, ⁴⁹ n'i kitten ro i booton di, na koce yogo wutu, n'a sedi ti manangullan ɳa. Kocen xusanta na yugon kita i tajen ɳa, n'a boto nan ro, yugon xusanta xenu i noxon kanma ɳiijen di. ⁵⁰ Daawuda katta yugon da kundu ya ti manangullan do kocen ɳa, n'a gulla a yi n'a kari, n'a toxo kaaha nt'a maxa. ⁵¹ Daawuda wuru nan sigi yugon yinmen di, n'a kaahan raga n'a foosi bakka i ɳanan di, na yugon kutten tinmandi n'a yinmen kutu. Filisitinun ga d'a wari i yugu saagen kara, i wuru. ⁵² Banisirayila yugun do Yehuuda yugun yugunxaaru filisitinun ɳa, n'i haraxatu ma i ga wa kijnene xoolen raqen ɳa⁷ ado Hexoroona karajan raxaxooren ɳa. Filisitinun seri karantun xenu-xenu Saraayimu killen di katta Gaata do Hexoroona bajen ɳa. ⁵³ Ken

7 17.52 *xoolen raqen ɳa* Hellanxannenyillandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun di, ni ke ya yi : Gaata

halle, Banisirayilaranko saage bakka do filisitinun ɳa, nan ri i daaxan xaaxa.⁵⁴ Daawuda da Jaaluuta yinkollan wutu nan daga ti a yi Yerusalaamu, n'a gajanyokkun xa wutu n'i wara i tillisen wure.

[Hoonata do Daawuda menjanmaaxun rooye]

⁵⁵ Sawulu ga ji kanma na Daawuda koroosi, a dagante filisitinken gaja, a ti i kurinyingume Habineeri da : « Ke lemine ni ko xa renme yi ? » Habineeri ti a da : « N kuna ti an ɳarintaaxun ɳa, n nt'a tu. »
⁵⁶ Tunkayugon ti : « Tirindindi de, ke lemine ni ko xa renme yi. »

⁵⁷ Daawuda ga saage bakka Jaaluuta kariran ɳa, Habineeri d'a raga nan ri ti a yi Sawulu ne, Jaaluuta yinkollan w'a kitten di.

⁵⁸ Sawulu xusanta n'a tirindi : « Lemine, anken ni ko xa renme yi ? » Daawuda ti a da : « Nke ni an komiyugo Yisaayi renmen ya yi bakka Beeti-leheemi. »

[Sawulu xonnaaxu Daawuda yi]

18

¹ Daawuda ga duguta sehene do Sawulu yi, Hoonata sondonmen toxo do Daawuda yi n'a xanu, xoyi i yinme moxo. ² Nan giri ken kootan ɳa, Sawulu d'a toxo i noqun ɳa, a m'a saagandi dagana i haaba kaara. ³ Hoonata da lahidu wutu do Daawuda yi, bawo, a j'n'a munda xoyi i yinme moxo. ⁴ Doroki xoore be ga ji Hoonata xannen ɳa, a d'a bugu i ya n'a kini Daawuda yi, nan saage n'i mexendoroke, i kaaha, i bundajen do i naxansiitaaden xa kini a yi. ⁵ Daawuda ji Sawulu ga n'a wara

gajaje ho wo ho yi, a wa niyindini, a xusanta a ja kurinyingume yi, ken lijo jaman su do Sawulu yugun da.

⁶ Daawuda ga da Jaaluuta kari, kuren ga ji nan saage, yaxarun bugu do Banisirayila bajen su yi, yelli na tunkayugo Sawulu gemu ti suugen do regen do jaxaliyen ja ti daxumun do gitanun ja⁸. ⁷ I ji suugunu na me jaabi :

« Sawulu wujunun kallaana,
Daawuda wujunun tanmi kallaana ! »

⁸ Sawulu xusanta butu dangihaqe, ke sehe digi a yi, a ti : « I da wujunun tanminun kini Daawuda yi, na wujunun ya kini inke yi. Ayiwa ken halle, sikka nt'a di, i wa riini a ja tunkayugo yi. » ⁹ Gelli ken haxati yi Sawulu ma Daawuda haayi ti yaaxa sire yi.

¹⁰ Ken yillankara, Alla da taaxalenburen xeyi katta Sawulu yi, a lagari, a wa yindunsehene kan di xoyi tuurinte. Daawuda ji kanma na ganbaren tinmi xoyi a ga ji a jaana koota su moxo be. Sawulu tanmen ji a kitten di, ¹¹ a ti i noxon di : « N wa Daawuda gengene kobil ja saasa. » A xusanta n'i tanmen wutu, a ji a munda na Daawuda suha, Daawuda da tanmen wanga taanun hilli su di. ¹² Sawulu lagari kanna Daawuda yi, bawo Tunka duumanten ji ga d'aken wara, nxa a ji do Daawuda batte. ¹³ Kendi, Sawulu d'a laatondi bakka du yi n'a ja wujune sorodaasi yingume yi, a ji

8 18.6 *daxumun do gitanun ja* : Habaraanixannen di, i ti : dinmu do tinmindihoonu tananu. Sooninkon maxa yaxarun nta kun tinmini, ken ya ni o ga da ku wutu Sooninkan yaxarun da.

walle kun kaane gajañen di.¹⁴ Daawuda ji niyindini ku bakku su di, bawo Tunka duumanten ji do a batte.¹⁵ Sawulu ga d'a wari Daawuda wa nan taqidarikite moxosiri, a kanu a yi,¹⁶ nxa, Banisirayila seren kutten su do Yehuudanko ji Daawuda munda, bawo, a ya ji walle i kaane gajañen di.

[Daawuda jaxa]

¹⁷ Sawulu j'a munda n'i du mundu Daawuda yi, n'a toxo i m'i kitten saxu a kanma, filisitinun na ja a saaten ña. Kendi a ti Daawuda da : « Ke haayi n renyaxarin xooren ya yi, Meraabu, n w'a kinni an ña yaqe yi, nxa sarati ya : an nan golli in da ti saagoye yi, na Tunka duumanten gajañe ja, tagahoonun su Kama. »

¹⁸ Daawuda ti Sawulu da : « Nke ni ko yi, n serun ni koonu yi, n haabankan ni mani yi Banisirayila yere, n ga wa tunkayugon renyaxaren kitana yaqe yi ? »¹⁹ Nxa, Meraabu yaxubiren ga kije Daawuda yi, Sawulu d'a kini yugo tana yi, Diriyeeli, Mehoolanke ga ni.

²⁰ Nxa, Sawulu renyaxare Mixaali da Daawuda xanu. Sawulu da ken mugu, a liji a da.²¹ A ti i noxon di : « N w'a kinni a yi, a nan ja kalanje yi a da, n'a ro filisitinun kitten di. » Kendi Sawulu ti Daawuda da ta hillandi yi : « Saasa xoni, an ra wa jaana in kallu yi. »²² Kendi, Sawulu da serun yaamari, i nan sehe do Daawuda yi gundo di, i nan ti a da : « Tunkayugon jaxalinten wa ti an ña ke haxati yi, a serun su xa w'an munda, saasa, a w'a munda n'an ja i kallu yi. »²³ Tunkayugon seritintun ga da ke digaame ko Daawuda

da, a ti i da : « Axakun d'a sinma hi neye ya ni, nke na tunkayugon renyaxaren yaxi ? Nke ni misikiine ya yi, toxontanje ! » ²⁴I da Sawulu xibaari ti Daawuda sehen ḥa. ²⁵Sawulu ti : « Xa ti Daawuda da : “ Tunkayugon haajun nta yaxintanaabure yi de, a wa kame muru ya mundunu i xonnun di, i tanbotugeye yi filisitinun kanma. ” » Sawulu ḥanniyān ji ya, Daawuda nan toxo gajaen di filisitinun maxa. ²⁶Sawulu serun ga da ke digaame ko Daawuda da, a ḥaxali nan ti, ike wa riini ḥa tunkayugon kalliyugon ḥa. Katti haxati konnten ga wa kijnene, ²⁷Daawuda do i yugun daga kamu hilli yugo kari filisitinun di, nan ri ti i murun ḥa, n'i jaate tunkayugon da, yelli i n'a renyaxaren yaxi. Kendi, Sawulu d'i renyaxare Mixaali yaxindi a yi.

²⁸Sawulu d'a tu ti Tunka duumanten wa do Daawuda batte, nan ti i renyaxare Mixaali xa w'a munda, ²⁹Sawulu kannen talla xoto Daawuda yi, a d'a ḥa xonne yi i ḥarintaaxun kutten su di.

³⁰Filisitinun kurinyingumun ji bakka bire su nan gaja, Daawuda xa ji i niyini diinanta Sawulu kurinyingumun su yi, a toxon xusanta bugu moxosiri.

19

[Daawuda kallen ramuuruye Sawulu maxa]

¹Sawulu d'a mundu i renyugo Hoonata maxa ado i seri tintun su, i na Daawuda kari. Nxa, Hoonata ji Daawuda munda moxosiri, ²a d'a gongo nan ti a da : « N haaba w'a munda n'an kari de ! An moxotu, soxuban ḥa, an nan daga fuxu noqu

yogo.³ Nke wa bakka do in haaba batte nan sigi an fuxunten ga wa gunne be di. N wa sehene do a batte an hin di, a ga wa na ηanniye be wutu, n na ken ko an da. »

⁴ Hoonata ga wa sehene do i haaba yi, a da Daawuda tiiga moxosiri, a ti a da : « Tunkayugo, maxa hobure ja an komiyugo Daawuda yi, a ma hobure su ja anken ηa, a wa golli siren duuron ya jaana an da. ⁵ A d'i yonkin kini na Jaaluuta kari, Tunka duumanten xa xusanta na Banisirayilaranko deema deemandi xoore yi, anken yinme seedaaxu ken ηa, an jaxali xa. Anken xa wa hobure jaana serixulle yi mani ya xoyi Daawuda me, n'a kari, sababu su nt'a yi ? » ⁶ Sawulu da Hoonata sehu ku haamu, a ti a da : « N kuna ti Tunka duumanten ηa, Daawuda ntaxa kalla xadi. »

⁷ Hoonata da Daawuda xiri, na hin su yaaxen ko a da, nan ri ti a yi Sawulu ne. A da Sawulu wuretaaxen ja xoyi a ga ni a jaana moxo be.

⁸ Hi halle, gajanen kurunbankaaxu, Daawuda xusanta bugu na filisitinun gaja gajanji xote, nan katta i da ma i ga wa wurunu.

⁹ Koota yogo, Tunka duumanten da taaxalenburen xeyi Sawulu da, n'a toxo i kaara, a tanmen w'a kitten di. Daawuda ni kanma na ganbaren timmi a da. ¹⁰ Sawulu da tanmen sedi, a ga w'a munda na Daawuda genge kobil ηa. A xusanta na tanmen wanga, tanmen tuti kobil di. Daawuda wuru, a kisi ken wuro yi.

¹¹ Sawulu da seru wara dagana Daawuda kaara, i n'a koroosi, yelli i n'a kari soxuban ηa. A yaqe Mixaali d'a xibaari ti a yi nan ti :

« An ga ma wuru wuro ke, i w'an kalli xunbane ko ! » ¹² Mixaali d'a bugundi do hulunboten ḥa, a wuru nan kisi. ¹³ Ken halle, Mixaali da boori wutu na ken saxundi a batten di texen kanma, na sugunyinten ro a yinmen ḥa, n'a xuhu ti doroke yi.

¹⁴ Sawulu da haaru wara dagana Daawuda raga, Mixaali ti i da : « A ma saha de ! »

¹⁵ A da haarun saagandi, i na Daawuda wari i yaaxen ḥa, nan ti i da : « Xa ri ti a yi i texen di, n n'a kari. » ¹⁶ Haarun ga ro, i xusanta na boorin ya ni texen kanma, sugunyinten w'a yinmen ḥa.

¹⁷ Sawulu ti Mixaali da : « An d'in janba mani yi, n'in xonnen dugutandi ma a ga wa kisini ? » Mixaali ti i haaba da : « A ti in da ya : “ An ga m'in kisindi, n w'an kalli. ” »

¹⁸ Daawuda ga wuru bire be nan kisi, a daga Samuyeli noqun ḥa Raama, Sawulu ga da ho wo ho ḥa a yi n'a su laxami a da. Kendi, a do Samuyeli daga taaxu Nayooti⁹, annabinyinmun menjiran ḥa.

¹⁹ Xibaaren kije Sawulu yi ti Daawuda wa Nayooti, Raama maran di. ²⁰ A da haarun girindi d'a yi, i n'a riiti. Nxa, haaru ku da annabinyinmun jaman wari, i wa xibaarindini, i yingumen ni Samuyeli ya. Alla hanken xusanta yanqa haaru ku kanma, i xa ḥa xibaarikijnandaanu yi. ²¹ Sawulu ga da ken mugu, a da haaru tananu wara dagana, kun xa ḥa xibaarikijnandaanu yi. A da haaru tananu wara dagana ta sikkandin ḥa, kun xa ḥa xibaarikijnandaanu yi. ²² Kendi, a yinme daga Raama, a ga kije gedi xoore be ga wa

9 **19.18 Nayooti** : Habaraaninxannen di a wure ni annabinyinmun menjira. Noqun toxo ya ni, a tuwinten ga he.

Seexu, a tirindindi nan ti : « Samuyeli do Daawuda na minna ? » I ti a da : « I wa Nayooti, Raama. »²³ A dagante non ɻa, Alla hanken yanqa a xa kanma, a xusanta nan ɻa, a wa xibaarindini killen di ma a ga wa kijene Nayooti.²⁴ A ga kijne, a xa d'i yiraamun wara nan xibaarindi Samuyeli jon di, n'i duuron wara, nan xenu seyen di ken kiye do ken wuro su yi. Ken ya saabu da, i ga wa ke taali katta : « Sawulu xa ɻa annabinyinme ya yi ba ? »

[Daawuda do Hoonata kapanlenmaaxu]

20

¹ Daawuda wuru bakka Nayooti, annabinyinmun menjiran ɻa, Raama maran di, nan daga Hoonata ne nan ti a da : « Nke da mani ɻa, n hoburen ni kanni xa yi ? Nke da hobure ɻa an haaba yi ba, a ga w'a munda n'in kari ? »² Hoonata ti a da : « Ken wara, an nta kalla ! N haaba nta ho wo ho dabarini, a ho tugunne kahu a ho xoore yi, a ga m'in xibaari ti a yi, a xa ra wa ke fuxundini nke yi kan moxo ? Ken nta sahana ! »³ Daawuda kuna nan ti : « An haaba w'a tu moxosiri nan ti, nke ni anken menjanlige ya yi, ken ya ni, a ga d'inke kallen fuxundi an ɻa, yelli an nan maxa suno. N wa kunana an da ti Tunka duumanten ɻa ado ti an ɻarintaaxun ɻa, ho wo ho ntaxa nke do kallen naxa sibiri baane halle ! »

⁴ Hoonata ti Daawuda da : « An wa mani munda n'a j'an da, n wa ken ɻaana. »⁵ Kendi, Daawuda ti Hoonata da : « A haayi xunbane

ya ni xason koota hanan^j ɳa, a waajibinten ni nke kanma, n nan yige do tunkayugon ɳa, nxo, n w'a munda nan daga fuxu gunnen di ma xunbane halle nelle.⁶ An haaba ga n'in hi tirindi, an nan ti a da, n da duŋeye mundu anken maxa nan daga in deben di Beeti-leheemi tawuye di, bawo, xabiilan su wa siinanyillan sadaaxan bugundini no.⁷ A ga na ti, ken siren ni, nke haqiren wa taaxunu, nxo, a nda butu, a tu nan ti, a haqiren wa hoburen ya di.⁸ N yinmanke, siri in da, bawo, an da lahidu wutu in da Tunka duumanten jon di. Genni in ga da hobure ya ja, anken yinme n'in kari, max'in kini an haaba xoni yi. »

⁹ Hoonata ti : « Ken he de ! Genni n ga w'a tu, nan ti n haaba haqiren wa hobure di katta an ɳa, n ni an xibaarini. »

¹⁰ Daawuda ti Hoonata da : « An haaba jaabinden ga ma ja hosire yi, ko xa wa ken konno inke da ? »

¹¹ Kendi Hoonata ti Daawuda da : « Li, o n daga doome gunnen di. » I hilli xusanta bugu doome.

¹² Ken halle Hoonata ti Daawuda da : « N kuna ti Tunka duumanten ɳa, Banisirayila Kama, nan ti xunbane ma xunbanihalle do ke haxati, n w'in haaba tirindini. Genni a ga wa hosire ɳanniyana katta an ɳa, n nt'an xibaarini,¹³ walima, genni a ga wa hobure xa ya ɳanniyana katta an ɳa, n ga m'a ko an da, an nan saage kisiye di, yelli Tunka duumanten ga n'in yanganxata moxoburen su di. Yelli Tunka duumanten ga na ja do an batte,

xoyi a ga ni d'inke haaba yi moxo be.¹⁴⁻¹⁵ Koota wa riini, Alla w'an xonnun su burunqunu bakka njinen kanma baani-baane, n ga na toxo birene, an na siri in da xoyi a gan liji Tunka duumanten da moxo be, nxa n ga na kara, maxa hosirinjaayen raqewara katti in soxoodun ja. ¹⁶ Ke ya n'o lahidun ja do an batte, an ga n'a bonondi, yelli Tunka duumanten ga n'an do an soxoodun yanganxata. » ¹⁷ Ken halle, Hoonata da Daawuda kunandi xadi i xanuyen saabu da, bawo, a da Daawuda xanu xoyi i yinme moxo.

¹⁸ Ken halle, Hoonata ti Daawuda da : « Xunbane ni xason koota hanan ja, a wa riini tuwi nan ti, an nta yere, bawo, an noqu ke wa riini duuraaxu. ¹⁹ Kendi, xunbane halle daga, an ga demu muqu noqu be Yeejeli giden halle, an nan terinkandi non ja. ²⁰ Kendi, nke wa bunnu sikki sedini gide ke kaaran ja xoyi n ga wa ho yogo bununu. ²¹ Ken halle, n wa yugunninlenmen walla dagana nan ti a da : “Daga, an na bunnu ku sagara riini.” N ga na ti a da : “Bunnun nan tinto an ja, i riiti.” N wa kunana an da ti Tunka duumanten ja, ken wure ni, anken nan ri, bawo, toora nt'an kitana. ²² Nxa, n ga na ti yugunninlenmen da : “Bunnun na laato an ja, dangi de !” Ken wure ni, an nan daga, bawo, Tunka duumanten w'a munda, an nan wuru ya. ²³ A tu xa nan ti, Tunka duumanten wa seedaaxunu nke do anken lahidu ke kanma badaa. »

²⁴⁻²⁵ Kendi Daawuda fuxu gunnen di. Xason koota hana, tunkayugon taaxu yigeran ja i taaxura xasen ja kobil kaaran ja,

Hoonata j'a yintelejan di¹⁰, Habineeri ken w'a kaaran ja. Daawuda ken taaxuran duuraaxunten jni.²⁶ Ken kootan ja Sawulu ma ho ko, bawo a ti i noxon di : « A n gaba a di, ho yogo ja a yi, ken d'a bugu sennaaxun di, sikka su nt'a di, a senne he¹¹. »²⁷ Nxa xason bita hillandi, Daawuda taaxuran duuraaxunten ga jni, Sawulu da Hoonata tirindi : « Manni Yisaayi renyugon ga ma ri yige daaru do lenki ? »²⁸ Hoonata ti a da : « A da durjeyen mundu inke maxa n'a xotondi ti i wa dagana Beeti-leheemi.²⁹ A ti, “ N w'a mundunu an maxa, n nan daga, bawo sadaaxabakke w'oku maxa o deben di, o serun w'a bugundini, n waixin d'in yaamari, a nan maxa ja in halle. Genni a ga wa genme an ja, n rawara nan daga, n n'in waixinun xa wari. ” Ke ya ni, a ga ma ri tunkayugon yigeran ja lenki. »

³⁰ Sawulu butu moxoburu Hoonata wure nan henti a yi : « Yaxarinburi renme ke ! Nke d'a tu nan ti, anken do Yisaayi renyugo ke menjajaaxu, a wa riini yaagu kijandi anken do an maa be ga d'an saara yi.³¹ Na Yisaayi renyugun toxo birene, anken nta sabatini, an maranden xa nta sabatini. Kendi saasa, haare wara d'a yi, a nan ri, bawo, a kallen ni waajibin ya yi. »

³² Hoonata d'a tirindi : « A karayinmen ni kanni xa yi ? A da mani ja ? »³³ Sawulu xusanta tanmen wutu katta a yi, a ga w'a munda

10 20.24-25 *yintelejan di* : Hellanxannenyillandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun di, a w'a di ti : a siginten ya ni.

11 20.26 *a senne he* Sere be senne ga he, an ra nta tintono sallen yigandun ja. Sar 7.20-21

n'a suha. Hoonata d'a tu nan ti haaben kuti a kanma na Daawuda kari.

³⁴ Hoonata xusanta giri bakka yigeran ḥa, a butunten wa moxoburu. A maxa yigande yiga xason do ken bita hillandi yi, bawo, a ji ga kanu Daawuda da, ado haaben ga da roxomaxantaaxu be kijnandi a yi.

³⁵ Soxuban ḥa, Hoonata bugu nan daga gunnen di, i do Daawuda lahidun ḥa, yugunninlenmen ji do a batte. ³⁶ A ti a da : « A jewondi, n ga wa riini bunnu beenu sedi, an n'i sagara. » Na yugunninlenmen toxo wurunu, Hoonata da banni baane sedi n'a laatondi yugunninlenmen ḥa. ³⁷ Yugunninlenmen ga kine bunned noqun ḥa, Hoonata d'a xiri do i halle yi nan ti a da : « Daga kaane, bunned na laato an ḥa. ³⁸ Li hane, maxa sigi ! » Yugunninlenmen da bunned sagara nan ri i kini i kamanyugon ḥa. ³⁹ Yugunninlenmen ma ji ho wo ho seedo ku hiinu di. Hoonata do Daawuda hilli baane ya ji a seedo.

⁴⁰ Ken halle, Hoonata d'i gajanyokkun kini i yugunninlenmen ḥa nan ti a da : « Daga ti i ya kan di. » ⁴¹ Yugunninlenmen ga daga, Daawuda bugu i fuxuran ḥa Yeejeli giden halle, nan sujudi ta sikko, i hilli da me sunbu-sunbu nan wu, nxa Daawuda wuyen ji gan kasaho. ⁴² Hoonata ti Daawuda da : « Daga xeeri di, bawo, oku hilli ya n kuna ti Tunka duumanten toxon ḥa nan ti : “Tunka duumanten wa seedene nke do anken naxa, nan seede n bonsonjun do an bonsonjun naxa badaa^k. ” »

k 20.42 1 Sam 20.23

21

¹Kendi Daawuda daga, Hoonata ken saage dagana deben di.

[Daawuda dagaye Nooba katti Hayimeleexi ya]

²Daawuda daga Nooba, katta sadaaxakinandaana Hayimeleexi yi. Hayimeleexi ga d'a wari, a xusanta kanu nan ti a da : « Anken xa baane ri mani yi, sere su nta do an batte ? » ³Daawuda ti a da : « Tunkayugon da hi xote ya wara in kanma, nan ti sere su nan maxa bugu a seedo. Nxa n seru, lahidu w'in d'i naxa noqu xerexerente yi. ⁴Mani xa n'anken maxa saasa ? Buuruyinmu karagi kini in ḥa, walima ke be ga w'an maxa. » ⁵Sadaaxakinandaanan ti Daawuda da : « An ga wa buuru be tu nt'in maxa de, nxa sadaaxanbuurun^l ya w'in maxa, n w'a kinni an ḥa ti sarati yi, genni an yugun ga haama kijnene yaxarun ḥa.^m »

⁶Daawuda ti sadaaxakinandaanan da : « Ken n'oku laadan ya yi, o wa kumene yaxarun ḥa, o ga na ni bakka gajajen xannemaxa. N yugun yinmenu xa senontun ni, i w'i du tangana sennaaxun bajen ḥa, billati ke me hi xoore ! » ⁷Kendi, sadaaxakinandaanan da sadaaxanbuuru kini a yi, bawo ho tana ma ni no, ma ken baane be ga koyi Alla yi, a ga wa wutini bakka allabatiran ḥa, na buuru taye wara a batten di, a wutikootan ḥa. ⁸Ken kootan d'a ni, Sawulu yugu baane wa no hanmi ya allabatiran ḥa, a toxon ni Doweega, Hedoomuranke ga ni, aken ya n ni Sawulu nagaananyingumen ḥa. ⁹Daawuda ti Hayimeleexi da : « Tanme walima kaahan nt'an maxa

I 21.5 Bak 25.3 ; 35.13 ; Jaat 4.7 ; Sar 24.5-9

m 21.5 Bak 19.15

yere ba ? Bawo nke ma ri ti kaaha yi, n ma ri ti gajanyokke su yi, sabuda, tunkayugo ke yaamariyen ji ga n tawu moxoburu. »

¹⁰ Hayimeelexi ti a da : « Jaaluuta ya kaahan wa yere, filisiti ke, an ga d'a kari Heela holonberan di, a hanamanten wa yiraame di ke batinxusaabe halle. Genni a ga liji an da, a wutu, bawo, kaaha tana nta yere. » Daawuda xusanta ti : « Kaaha nta haso ken ja. A kini in ja ! »

[Daawuda dagaye Gaata, filisitinun noqun ja]

¹¹ Ken koota su yi, Daawuda jokki do wuruyen ja bakka Sawulu yi, nan daga Gaata tunkayugo Haxiisa noqun ja. ¹² Haxiisa yugun ti a da : « Ke ya heti Daawuda yi, jamaanen tunkayugo ? » Yaxarun ji aken ya suugunu nan rege nan ti :

« Sawulu wujunun kallaana,
Daawuda wujunun tanmi kallaana ! »

¹³ Daawuda haqiren toxo do ke sehe di, a kanu Gaata tunkayugo Haxiisa yi. ¹⁴ A xusanta i du ja xoyi tuurinte serun yaaxara, a wa xalantansahandini karajan raxaxoorun kanma, yaaron wa juurini do a senqen ja.

¹⁵ Haxiisa ti i yugun da : « Axakun nt'a tu yugo ke tuurinten ya ni ba, axa xa ri ti a yi mani yi ? ¹⁶ Tuurinte lahi ya w'in ja ba, axa d'a ga wa riini ? Ke nta xawa roono inke kaara ! »

22

[*Daawuda muqe Dullaami gidinkunmen di*]

¹ Daawuda wuru bakka Gaata, nan daga fuxu Dullaami gidinkunmen di. A waaxinun d'a kaadunkon su ga da ken mugu, i daga kahu a yi no. ² Xotoye ga ji sere su kanma walima tanborante, ma nuxudusamunte, i su daga kahu a yi no, a ja i da yingume yi, kamu naxati yugo me ji d'a yi no.

³ Ken halle, Daawuda bugu non ja nan daga Micipe, Mowaaba maran di, nan ti Mowaaba tunkayugon da : « N w'a mundunu an maxa, n haaba do in maa n taaxu an maxa yere, katti n ga wa Alla hi dabarinten walli. » ⁴ I toxo Mowaaba tunkayugon maxa no Daawuda muqen wucen su di karajan di. ⁵ Nxa, annabi Gaadi ti Daawuda da : « Maxa toxo ke karanja di, saage dagana Yehuuda niijen di. » Kendi Daawuda daga Hereete sutten di.

[*Nooba sadaaxakijnandaanun kalle*]

⁶ Sawulu d'a mugu nan ti Daawuda d'i yugun noqun tuwi. Ken d'a ji, a wa taaxunu yitte wure Gibeeya tintijan kanma, a tanmen w'a kitten di, a yugun su siginten w'a kaaran ja. ⁷ Sawulu xusanta ti i da : « Beniyamiina soxoodu, xa d'in terinka, axa sinmeyen di, Yisaayi renyugun wa riini teenun do resennaaxonun kini axa su yi ya ba ? A w'axa jaana yingumu yi wujunu walima kamun kurinkitton da ba ? ⁸ Manni, axakun su ga d'inke janba ? Seri baane nt'axa di, ke be ga d'a ko in da ti in renmen da lahidun wutu do Yisaayi renyugon ja. Sere su ma hinne in ja axa di, n'in renyugon

gollinjanto ko in da. Lenki a ga wa n'in komiyugon deema na kalarje tugu in kaane. »

⁹ Doweega, Hedoomuranke be ga ni Sawulu yugun yingumen ja, xusanta ti : « Nke da Yisaayi renmen wari riini Nooba, Hayituubu renyugo Hayimeleexi noqun ja. ¹⁰ Ken d'a xibaaren haayi Tunka duumanten maxa, na silahanda kini a yi, na filisiti Jaaluuta xa kaahan kini a yi. »

¹¹ Tunkayugon xusanta haare wara do sadaaxakinandaana, Hayituubu renyugo Hayimeleexi yi, a d'a kaadunkon su, sadaaxakinandaanu ga ni, Nooba deben di. I su ri katta tunkayugon ja. ¹² Kendi Sawulu ti : « Hayituubu renyugo, n terinka ! » A ti a da : « Naamu, n yinmanke. » ¹³ Sawulu ti : « Axa muruti in ja mani yi, anken do Yisaayi renyugo ? An da silahanda kini a yi na kaaha kini a yi, nan saage n'a hiinun haayi Alla maxa, yelli a na muruti in ja, n'in gaja saasa ? »

¹⁴ Hayimeleexi da tunkayugon jaabi nan ti : « Ko w'ancken yugun di, duntaje ga ni xoyi Daawuda ? An renyaxaren kiina ya ni, an tangandaanun yingumen ya ni, seri xoore xa ya ni an kaara. ¹⁵ Ee ! Ke ta baane ya ni, nke ga d'a hiinun haayi Alla maxa ? Ke ta baane he ! N yinmanke, max'in jaragi, max'in kaadunkon jaragi, bawo, nke nta hari baane tu ke hi di ! » ¹⁶ Tunkayugon ti : « Hayimeleexi, an do an kaadunkon su n xawa kalla ya ! » ¹⁷ Ken halle, tunkayugon da yaamariyen kini tangandaanu be siginton ga ni no nan ti : « Xa dangi, axa na Tunka duumanten sadaaxakinandaanun kari, bawo, i da Daawuda deema, i ga d'a tu ti a wa wurunu, i m'a ko in da. »

Nxa tunkayugon yugun ma duje i kittun fuutunu ti i wa Tunka duumanten sadaaxakijnandaanun kalli.¹⁸ Kendi, Tunkayugon da Doweega Hedoomuranke yaamari, a nan daga sadaaxakijnandaanu ku kari. Doweega xusanta dangi na i kari. Ken kootan ɳa, a da tansege do yugu karagi ya kari, i wa na leeninxusaaben rondi.¹⁹ Ken halle, sere su ga wa Nooba, sadaaxakijnandaanun deben ga ni, Sawulu d'a su kari ti kaahan ɳa, yugun do yaxarun, leminun do sugundinto, ado naanun do harun do tanmisu.²⁰ Renyugu baane ya n kisi Hayimeleexi da, a toxon ni Habitaari, ken wuru nan daga katta Daawuda yi,²¹ a d'a xibaari nan ti : « Sawulu da Tunka duumanten sadaaxakijnandaanun su kari. »²² Daawuda xusa ti Habitaari da : « Gelli koota be n ga da Doweega Hedoomunken wari Nooba, n d'a tu, a w'a konni Sawulu da. Nxa, nke yinmen w'axa kaadunkon kallen wure.²³ Toxo in maxa yere, maxa kanu. Ke be ga w'a munda n'an kari, a ya w'a munda n'in xa kari, nxa, an wa haqiritaaxe di nke maxa yere. »

[Xeyila deben tangaye Daawuda maxa]

23

¹ Daawuda d'a mugu ti filisitinun wa na Xeyila gaja, n'i yillun xaaxa do gendun ɳa.² Daawuda da Tunka duumanten jaaga nan ti : « N nan daga filisitinu ku gaja ba ? » A d'a jaabi nan ti : « Daga, an na filisitinun gaja na Xeyila kisindi. »³ Nxa a terallenmun ti a da : « Oku xaaxantun wa Yehuuda yere, ora wa dagana kanmoxo Xeyila, na filisitinun kuren gaja ? »

⁴ Daawuda saage na Tunka duumanten jaaga ta hillandi yi. A ti a da : « Giri an nan daga Xeyila, bawo, n w'an deemana filisitinun kanma. » ⁵ Kendi, Daawuda do i yugun daga Xeyila na filisitinun gaja, n'i daabanun raga, na kasaara xoore kije i ya. Kundu ya ni a ga da Xeyila taaxaanun kisindi.

⁶ Hayimeleexi renyugo, Habitaari, a ga ji ga wuru dagana Daawuda ne Xeyila, batinxusaaben ji a maxa no.

[Daawuda haraxatuye Sawulu maxa]

⁷ Sawulu d'a mugu nan ti Daawuda daga Xeyila. A xusanta ti : « Alla d'a ro in kitten di, a ga daga i du ro kason ja debe di, roraqi gabu do i soxaadun ga w'a yi. » ⁸ Sawulu da kuren su xiri gajajen xannemaxa, i n daga Xeyila, na Daawuda do i yugun raqeraga. ⁹ Daawuda d'a tu Sawulu wa na ho bure dabari i xannemaxa, a ti sadaaxakinandaana Habitaari da : « Batinxusaaben riiti. »

¹⁰ Ken halle Daawuda ti : « Tunka duumante, Banisirayila Alla, n d'a mugu nan ti Sawulu wa nan ri Xeyila, a wa riini deben burunqu nke saabu da. ¹¹ Ayiwa, Xeyilankon wa dujene nke kinni a yi ba ? Tojun xa yi, a wa riini ba ? Tunka duumante, Banisirayila Alla, n xibaari, nke n'an komen ya yi. » A ti : « A wa riini. » ¹² Daawuda ti kendi : « Xeyilankon xa wa dujene nke do in yugun kinni Sawulu yi ba ? » Tunka duumanten ti : « I w'axa kinni a yi. »

¹³ Daawuda d'i yugun xusanta giri, i ji kamu tunmi me haqe nan bugu Xeyila, i wa terene bakka noqu nan daga noqu tana. Sawulu

d'a mugu ti Daawuda wuru bakka Xeyila, a maxa bugu katta a yi xadi.

¹⁴ Daawuda toxo muqen ja Jiife gunjuran gidinkunmun di. Ken d'a ni, Sawulu wa n'a mundu koota su, nxa Alla ma Daawuda kini a yi.

¹⁵ Na Daawuda toxo Hoorisa, Jiife gunjuran di, a d'a tu Sawulu bugu, a ga w'a munda n'i kari.

¹⁶ Nxa Sawulu renyugo Hoonata daga Daawuda ne Hoorisa n'a limaanaaxun xotondi do Alla yi. ¹⁷ A ti a da : « Maxa kanu, n haaba Sawulu kitten nta katini an ja abada, anken ya wa riini ja Banisirayila tunkayugon ja, nke wa jaana an battamaxan ja, hari nke haaba Sawulu yinme wa ken seeda. » ¹⁸ I hilli da lahidun kurunbankaaxundi Tunka duumanten jon di. Ken halle Hoonata saage dagana i kaara, nxa Daawuda toxo Hoorisa.

¹⁹ Jiifenkon yogo daga katta Sawulu yi Gibeeya, nan ti a da : « Daawuda fuxunten w'oku maxa Hoorisaⁿ, Haxiila sijan barjen ja, gunjuran hankitten di. ²⁰ Kendi saasa, tunkayugo, genni an ga w'a munda nan daga no, haxati su ga liji an da, li, o w'a kinni an ja. »

²¹ Sawulu ti i da : « Ari n'axa barikandi, bawo axa hinne in ja. ²² Xa daga, axa n segesegendi moxosiri, axa n'a tu danqanaaxu kanma, a ga wa noqu be, ado sere be ga d'a wari, bawo, n d'a mugu ti gotinte ya ni moxoburu. ²³ Xa d'a tu danqanaaxu kanma, a fuxunten ga wa noqunu beenu, kendi, axa n saage riini xibaari senbente ko in da. Genni a ga wa non maran di, n wa dagana do axa batte, n'a mundu Yehuuda xabiilan su di. »

n 23.19 Jab 54.2

²⁴ I saage nan daga Jiife Sawulu kaane. Ken d'a ni, Daawuda do i yugun ni Mooni gunjuran di, beranjara be ga wa gunjuran hankitten di. ²⁵ Sawulu ken di i yugun daga a mundu. Daawuda ga da ken mugu, a xusanta daga do giden banjen ja, nan toxo Mooni gunjuran di. Sawulu ga da ken mugu, a d'a batu dagana non ja. ²⁶ Sawulu do i yugun ni terene do giden kaaran ja, Daawuda xa do i yugun wa terene do kaara baanen ja. Daawuda ni a soobene nan wuru Sawulu yi, bawo Sawulu ni a munda n'aken do i yugun lixi ya, n'i kittirallaga. ²⁷ Haare xusanta ri Sawulu yi nan ti a da : « An ga ma ri hane, filisitinun xenu jamaanen ja de ! » ²⁸ Sawulu xusanta saage bakka do Daawuda yi, nan daga filisitinun gaja. Ken ya saabu da, noqu ke toxon ga xiri « Hateyen gide ».

[Daawuda yaaheyeye Sawulu maxa]

24

¹ Kendi, Daawuda bugu non ja nan daga fuxu Heeni-geedi noqu beenu segenden xoten ga ni. ² Sawulu ga saage bakka filisitinun xataran ja, a d'a mugu ti Daawuda wa gunjuran di Heeni-geedi.

³ Sawulu xusanta wujunu sikki yugo sagara Banisirayilaranko di nan daga ti i ya, i na Daawuda do i yugun mundu Gidinkanmansugun-hatanun do me naxa. ⁴ I ga kije tanmisun gallu be ga wa killen di, Sawulu da gidinkunme wari, a xusanta ro no xurayinterende yaaxemaya. Ken d'a ni, Daawuda do i yugun fuxunten wa gidinkunme ke di. ⁵ Daawuda yugun xusanta ti a da :

« Eeyi, Tunka duumanten ga da koota be lahidun wutu an da haayi lenki ya yi, a ga ti : “ Nke w'an xonnen roono an kitten di, hi be ga n liji an da, an n'a ja a yi. ” » Daawuda xusanta giri, na Sawulu dorokinkanpen mullinkutu,⁶ nxa, a ga da ken ja, a yinme haqiren d'a waaju.

⁷ A ti i yugun da : « Ari n'in kisindi hobure jaaye yi n yinmanken ja, walima n'in kitte kinandi a yi, bawo Tunka duumanten d'a sugandi n'a ja tunkayugo yi. » ⁸ Daawuda doxo i yugun ja, i do ke sehe konnen di, a d'i kaba xa, i nan maxa xenu Sawulu yi. Ken halle, Sawulu bugu gidinkunmen di nan daga do i kille yi.

⁹ Ken halle Daawuda bugu gidinkunmen di na Sawulu gangu nan ti : « N yinmanke, tunkayugo ! » Sawulu xusanta i halle haayi. Daawuda jimi nan sujudi.

¹⁰ Kendi Daawuda ti Sawulu da : « Manni an ga wa serun sehen terinkana, ku beenu ga wa tini, Daawuda w'an tooroyen ya munda ? ¹¹ An yinme d'a wari lenki, Tunka duumanten ga d'an ro in kitten di moxo be gidinkunmen di. I ti n n'an kari yinme ya, nxa, n hinne an ja nan ti, n nt'in kitte kinandini an ja, bawo, an ni Tunka duumanten seri sugandinte ya yi. ¹² Hee n haaba, anken yinme n'a haayi, ho be ga w'in kitten di, an na ken tu. An dorokinkanpen ya ni ! N d'a kutu, nxa, n ma duje an kalli. Kendi, an w'a haamunu ke di nan ti, nke nta hobure janniyana ti an ja, n nt'an janbana. N m'an haqe bonondi, nxa nan kahu ke su yi, anken wa n'inke xata, an w'a munda n'in kari. ¹³ Tunka duumanten wa kiitini o naxa, a w'inke tanbon tugana an di, nxa nke yinme xoni nta hobure su

jaana an ja. ¹⁴Xoyi taalin ga wa tini : “ Hoburun wa bakka hoburen ya di ”, nxa nke, n nta hobure jaana an ja. ¹⁵Banisirayila tunkayugon bugu ko xannemaxa ? Anken wa do ko batte ? An wa d'inke ya batte, nke xa heti ho tana yi wulli fure halle, walima duuji. ¹⁶Ari na Tunka duumanten ja o kiitaanan ja, a n'in hi ke haayi, nan ja in da haasandaana yi, a n'in xurandi hi ke di, n'in kisindi an ja. »

¹⁷Daawuda ga duguta sehen ja biran be, Sawulu ti : « Ke ya n'an xannen ja, eh n renme Daawuda ? » A wu ti sonqoxan xoore yi. ¹⁸Ken halle nan ti Daawuda da : « Anken ni seri sire yi diina nta inke yi, bawo, an d'in tuga ti hosire yi, n'a toxo nke d'an tuga ti hobure ya yi. ¹⁹An d'a bangandi in da lenki, nan ti an da hosiren ya ja in da, bawo, Tunka duumanten d'in ro an kitten di, an ma duuje in kalli. ²⁰Seren ga n'i xonnen kita, a n'a rawalla ya ? Ari n'an tuga xeeri yi, an ga da ke be ja in da lenki. ²¹Nke d'a tu saasa, an wa jaana tunkayugo yi, Banisirayila tunkaaxun wa sabatini an kitten di. ²²Kendi, kuna in da ti Tunka duumanten ja saasa nan ti, an nt'in soxoodun burunqunu in halle, an nt'in toxon burunqunu bakka in haabankan ja. » ²³Daawuda kuna Sawulu da. Ken halle, Sawulu daga i kaara. Nxa Daawuda do i yugun kun kun daga i fuxuran^ŋ ja.

[Daawuda do Naabali xibaare]

25

¹Ku hiinu halle, Samuyeli faati. Banisirayilaranko su kahu me yi n'a furunhin ja, n'a rondi i kaara, Raama. Ken halle, Daawuda daga Paraana gunjuran¹² di.

²Ke haxati, banna xoore ji Mooni, naaburi gabe ji a maxa Karameela¹³ kaaran ja, wujunu sikki jaxe ji a maxa ado wujune sugo. A ji i jaxayinten xeesunu¹⁴ Karameela ya. ³A toxon ji Naabali, a yaqen toxon ji Habigaayila. Habigaayila ji haqirisirigume ya yi, a haranparen ji. Nxa Naabali yinme ji xawuye yi, a hijnataqun sire ma ji. A ji bakka Kaalebu xabiilan ya di.

⁴Daawuda d'a mugu n'i du toxo gunjuran di ti Naabali wa jaxayintixeesini. ⁵A xusanta na haaru wara dagana katta a yi, serutanmi, a ti i da : « Xa daga katti Naabali yi Karameela, axa n'in kuuninde kijnandi a yi. ⁶Axa n ti a da : “ An do an kaadunko, xa kebirewaaga. Ari na barike ro an do an kittirahon su di. Ari n'axa kahu waaga jaman ja ! ⁷N d'a mugu ti an wa jaxayintixeesini. An

12 25.1 **Paraana gunjura** : ji Siina gunnen saahilin di. Jaat 10.12 Paraana batten di, hellanxannen yillandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun di ti : Mooni gunjura. Sere gabe w'a sinmana, Mooni ya n xawa yere diinanta Paraana yi, ken be ga wa hankitten di moxoburu.

13 fr 25.2 **Karameela** be ga wa Yehuuda giden di, Heburoona kaaran ja.

14 25.2 **jaxayinten xeesunu** Ken biren ja, jaxayinti xeesuyen ji Banisirayilaranko laadan ya yi. I maxa, yaaxaraxureyi xooren xa ya ji. Jop 38.12

xa nagaananun ga ji d'o batte, o m'i tooro ti ho wo ho yi, i ga da wuce su ja d'o yi Karameela, ho wo ho ma sanki i da. ⁸ An gollinajaanun tirindi, i w'an xibaarini. O haayi ga ri an ja ke sallinkoota yi, Daawuda w'a mundunu an maxa kuna, an nan siro i haaru ku da. An ga ra wa ke be da, a kini oku o do an renyugo Daawuda yi. ” »

⁹ Haarun daga Naabali ne, na haaren su kijnandi a yi, nan ti haare ke bugu Daawuda ya yi. Ken halle i terinkandi. ¹⁰ Naabali ti i da : « Ke Daawuda ni ko xa yi ? Yisaayi renme ke ni ko yi ? Komi wurunton gabu wa bakka i kamanun maxa ke haxati yi de ! ¹¹ Mani maxa nke w'in yiganden do in jin do in ga da ho be xurusi in jaxyintixeesaanun da, ken kinni seru ya n ga nt'i bugura tu ? » ¹² Xeyihaarun saage do i killen ja nan ri Daawuda ne, na sehen su saagandi a da. ¹³ Daawuda xusanta i yugun yaamari nan ti : « Xa d'axa kaahanun wutu ! » Baane su d'i kaahan jongi, Daawuda yinme xa d'i kaahan jongi. Kamu naxati yugo me daga do Daawuda batte, kamu hilli toxo batten di na yokkun koroosi.

[Habigaayila deemande katta Daawuda yi]

¹⁴ Gollinajaana baane ti Naabali yaqe Habigaayila da : « A haayi, Daawuda da haaru wara riini katta o yinmanken ja, i n'a kuupi, nxa a henti i ya n'i ka. ¹⁵ N'a toxo, ku seru xa siro o da moxosiri, o ga ji i tintoyen di biran be gunnen di, toora su m'o kita, ho wo ho ma sanku o da. ¹⁶ I ja o da kobi yi wuron do kiye, o ga da wuce su ja n'o tanmisun nagaani. ¹⁷ Anken nan sinme saasa, an n'a haayi an ga n xawa ke be dabarini, bawo maasiba xoore ya jonkoyinten

w'o yinmanken do i kaadunkon ɳa. Aken xa ni baataransere ya yi, ado sere nta me haamunu. »

¹⁸ Habigaayila d'a jewondi, na kamu hilli buuruyinme wutu, ado resenji girihi hilli, do jaxi xeexentu karagi, ado alikaamahunsi ɳaanante muudu karagi, ado kame resenkonbo kaawantu, ado tuollen kaawanten kamu hilli molla, na ku su tijandi harun ɳa,
¹⁹ nan ti i gollinjaanun da : « Axa, xa daga in kaane, n wa do axa halle yi. » A m'i kiina Naabali xibaari ti ke golle yi. ²⁰ N'a toxo haren kanma, a wa nan daga do giden halle yi, Daawuda do i yugun xa ji kanma nan daga do a bajen ɳa, i xusanta gemu.
²¹ Daawuda ji malasana, a wa tini : « Nke xoni da ke yugo naaburen tanga gunjuran di duuro ya, ho wo ho ma sanku a da, nxa a d'a tuga in ɳa ho bure ya yi. ²² Yelli Alla ga n'in yanganxata¹⁵, n ga na yugu baane toxo a yugun di yere do yillankaran naxa ! »

²³ Habigaayila ga da Daawuda wari baane, a yanqa karama bakka haren kanma, nan jimi nan sujudi Daawuda jon di. ²⁴ Ken halle, a tusi nan ti : « N yinmanke, ke sanme n'inke ya batte yi. Haqutoxo, sehe w'in maxa n'a ko an da, n terinka, nke n'an komiyaxaren ya yi. ²⁵ N kamanyugo, Naabali hin nan max'an hanmi, baataransere ya ni. A toxo ke do a yinme su ya nan xawa : Naabali wure ni xawuyen ya, xawuyen xa ya ni. Nke n'an komiyaxaren ya yi, an ga da haaru beenu wara dagana, n ma seede i ya. ²⁶ N kamanyugo, n wa kunana an da saasa ti an birantaaxun ɳa, nan ti Tunka

15 25.22 *yanganxata* ke konimoxo na hellanxannenyillandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun ya di, a ga ti : n xonnun yanganxata.

duumanten d'an tanga horijqen do tanbotugeye yi ti an kitten ja. An xonne su ga wa kanma na hoburen ya mundu ti an ja, Ari n'a su lagarindi xoyi Naabali moxo.²⁷ Kendi, n w'a mundunu an maxa, n yinmanke, n do darontanhoonu be haayi ga ri, an n'i raga, an n'i kini an yugu beenu ga wa do an batte ya.²⁸ Nke w'a mundunu an maxa xa, an nan yaaha in maxa, bawo sikka nt'a di, Tunka duumanten wa riini tunkaaxu sabatinte kini an ja, bawo an wa na gajajen ja Tunka duumanten ya saabu da. Ari n'an tanga hoburen ja an wuyun kutten su.²⁹ Sere girinte wa, a wa n'an haraxatu yelli i n'an kari, nxo an yonkin tanganten wa Tunka duumanten maxa, an Kama. Nxa an xonnun yonkinun wa hittene laatoye di xoyi kocen ga wa hittene manangullan ja moxo be.³⁰ Ayiwa, Tunka duumanten ga da xeeri be lahidun wutu an da, a ga n'a su tinmandi an da bire be, n'an ja Banisirayila geesundaanan ja,³¹ an nta riini nimisi nan ti an da hore joxu n'a toxo sababun nt'a yi, walima an da tanbo tuga an yinme da. Ayiwa Tunka duumanten ga na neeman ja an da, sinme do in ja, an komiyaxare. »

³² Daawuda ti Habigaayila da : « Tiigeyen wa Tunka duumanten da, Banisirayila Alla, aken be ga d'anken xeyi inke da lenki.³³ N wa Alla tiigana an hontuwaaxun da, n'an yinme nawaari, bawo an d'in tanga bakka horijoqe yi, ado tanbotugeyen ja n yinme da ti in kitten ja.³⁴ Nxa, n wa kunana ti Tunka duumanten ja, Banisirayila Alla : aken be ga d'in kisindi bakka hoburen jaayen ja katta an ja, an ga ji an ga m'a jewondi riini katta in ja, yugu baane ma ji toqo Naabali maxa yere do soxubahanan naxa. »³⁵ Daawuda da

darontanhoonun raga nan ti a da : « Saage dagana an kaara, an kisinte. N d'an sehen mugu, n duje an muuruhon ḥa. »

[Naabali kalle]

³⁶ Habigaayila xusanta saage Naabali ne, a d'a ni waliima xoore w'a maxa kan di xoyi tunkayugunwaliima. Ken d'a ni, Naabali ḥaxalinta xooren ya ni, a mininten xa ni dangihaqe. Habigaayila ma ho wo ho ko a da ma yillen ga kare. ³⁷ Soxuban ḥa, minnen ga dangi a yi, yaqen da hin su laxami a da, a sondonmen xusanta kuti a noxon di, a kaawa xoyi gide. ³⁸ Bito tanmi me dangi halle Tunka duumanten saage n'a katu, a xusanta kara.

³⁹ Daawuda ga d'a mugu ti Naabali kara, a ti : « Tiigeyen wa Tunka duumanten da, aken be ga d'in tanga bire be, Naabali ga d'in roxo, a ga d'in tanga xa bakka hoburijaayen ḥa. N w'a nawaarini, a ga da Naabali hoburen saaga a yinme yi xa. » Ken halle, Daawuda da haare wara katta Habigaayila yi nan ti i w'a munda n'a yaxi. ⁴⁰ Daawuda haarun ri katta a yi Karameela nan ti a da : « Daawuda d'o wara katta an ḥa nan ti i w'a munda n'an yaxi. » ⁴¹ A xusanta giri nan sujudi nan ti : « A ni inke wasana nan ja komiyaxare yi, n'in kamanyugun gollijanjaanun taanun yanqi ! » ⁴² A giri tawuye di, nan setu hare yi, na komilenxusu karagi wutu do i ya, kun ware do a halle yi. A da Daawuda haarun batu dagana, nan ja a da yaqe yi.

⁴³ Ken d'a ni, Daawuda da Hayinoomu yaxi, Yijireelinke, kendi, yaxaru hilli ya n ni a maxa. ⁴⁴ Mixaali, Sawulu renyaxare, ken ga ni

Daawuda yaqi hanan ዘ, ma haaben ga ዘ ga d'a kini Paliti yi, Laasi
renyugo bakka Galliimu.

26

[Daawuda yaaheye Sawulu maxa ta hillandi yi]

¹Ken halle, Jiifenkon daga Sawulu ne Gibeeya nan ti a da : « Daawuda fuxunten wa Haxiila sijan kanma nan jonkoyi gunjuran ዘ. » ²Sawulu xusanta daga Jiife gunjuran di. Wujunun sikki yugo be, a ga d'i sagara Banisirayilarankon di, wa do a batte, yelli i na Daawuda mundu non ዘ. ³Sawulu daaxa killinkaaran ዘ, Haxiila sijan kanma, gunjuran kaaran ዘ. Ken d'a ዘ, Daawuda wa gunjuran di. A ga d'a mugu ti Sawulu ri do i batte non ዘ, ⁴a da sorosorondaanun wara dagana hin yaaxen mundu, a tuwi a di danqanaaxu yi ti Sawulu ri. ⁵Daawuda xusanta giri nan daga Sawulu daaxaran ዘ. A da Sawulu saxuran wari, a wa xenqene a do i kurinyingume Habineeri, Neeri renyugon ga ni. Sawulu ዘ xenqene daaxan di kurinlenmun naxa.

⁶Hayimeleexi, Heetiranke ga ni, ado Habisaayi, a ma ga ni Seeruya yi, Yowaabu waaxin ga ni, ዘ ga ri do Daawuda yi, a ti i da : « Ko wa dagana do inke batte Sawulu ne daaxan di ? » Habisaayi ti : « Nke wa dagana do an batte. » ⁷Daawuda do Habisaayi xusanta daga daaxan di ken wuro yi, i da Sawulu ዘ xenqene no, a tanmen tutunten w'a yinbajen ዘ, Habineeri do kurinlenmun wa xenqene a kaaran ዘ nan koori a yi.

⁸ Habisaayi ti Daawuda da : « Lenki xoni Alla d'an xonnen ro an kitten di. An nta sikki nke n'a tonto njinen ja ti tanmen ja, botoyi baane, ken wa wasene. » ⁹ Daawuda ti Habisaayi da : « Max'a kari de, bawo sere be nd'i kitten ro Tunka duumanten seri sugandinten ja, an wa yanganxatene ! »

¹⁰ Ken halle Daawuda ti xadi : « N kuna ti Tunka duumanten ja nan ti, Tunka duumanten yinme wa riini a katu, a kootan wa riini, a wa kalla, walima a na daga gajara yi, a na halaki no. ¹¹ Tunka duumanten nt'a newundini in da n'in kitten kijna i seri sugandinten ja. Nxa saasa, li, tanmen wutu, ke be ga haayi do a yinbajen ja, ado boli ke, o n daga. » ¹² Daawuda da tanmen do bolin wutu Sawulu yinbajen ja, kendi i daga. Sere su ga ni daaxan ja ji xenqene ya, seri baane nt'i di, an be ga wundi walla an ga tuwi a di ke be ga ja, walla an ga buguseedo, bawo Tunka duumanten da xenqo xote ya wara i kanma.

¹³ Daawuda da holojen kutu nan daga do giden kaara baanen ja, nan sigi giden tontonbooren di laatoye di, bera xoore ji i naxa.

¹⁴ Daawuda da Neeri renme, Habineeri do kuren gangu nan ti : « Ee Habineeri, manni an ga nt'in jaabini ? » Habineeri xusanta a jaabi nan ti : « Ko wa na tunkayugon gangu ? » ¹⁵ Daawuda ti Habineeri da : « Anken heti yugo ya yi ba ? Kan yugu sire na Banisirayila xoyi an moxo ? Manni an ga ma tunkayugon tanga, an yingume ? Sere haayi ga ro daaxan di, a w'a munda n'a kari. ¹⁶ An ga n xawa hi be jaana, an ma ken dabari ! N kuna ti Tunka duumanten ja, anken d'an yugu ku nan xawa kalla ya, bawo, Alla ga d'axa yingume be

sugandi, axa m'a koroosi. Anken yinme n'a haayi, tunkayugon tanme be do a bolin ga ja a yinbanjen ja na minna ? »

¹⁷ Sawulu da Daawuda xannen tu, a xusanta ti : « Ke n'an xannen ya yi ba, n renme Daawuda ? » Daawuda ti : « N xannen ya ni, n yinmanke tunkayugo. » ¹⁸ Daawuda ti xadi : « N yinmanke, manni an ga w'an komiyugon xatana ? N da mani ja, n hoburen ni kanni xa yi ? ¹⁹ N kamanyugo tunkayugo, n sehen terinka ! Genni Tunka duumanten ya ga d'an wara in ja, n wa sadaaxa bugundini a da, n na laxahiya. Genni serun ya ga d'a ja, yelli Tunka duumanten ga n'i langa, bawo, i d'in xata bakka jiije be Tunka duumanten ga d'a sugandi i jaman da, nan ti in da : “ Daga alla tananu batu ! ” ²⁰ Kendi saasa, yelli n horen gan nta joqi do tujan ja, n laaten ga ni bakka Tunka duumanten ja ! Manni Banisirayila tunkayugon ga wa inke mundunu kundu, n xa heti ho tana yi duune halle ? Manni a ga w'in togaarini xoyi togaanan ga wa sagaran togaarini moxo be yi giden di ? »

²¹ Sawulu ti kendi : « Nke ya nda hoburen ja. N renme Daawuda, saage, an d'in yonkin daro lenki, ken saabu da, lenki dangi halle nta hobure jaana an ja. Nke ya n xawuyaaxu, n da hoburen ja. »

²² Daawuda ti kendi : « Ke haayi tunkayugon tanmen ya yi, an ra w'an yugun yogonu walla riini do a batte. ²³ Tunka duumanten wa beesu tugana ti an telejontaaxun do an saxiraaxun ya yi. Tunka duumanten d'an ro inke kitten di lenki, nxa, n ma duje n kitten saqa sere be yi, Tunka duumanten ga d'a sugandi. ²⁴ Xoyi in ga d'an yonkin jaate ho xoore yi moxo be lenki, Tunka duumanten wa

riini inke yonkin jaate ho xoore yi kundun ḥa, n'in tanga liixiyen su yi. »

²⁵ Kendi Sawulu ti Daawuda da : « N renme Daawuda, Ari n'an barikandi. Anken wa riini sigi ti gollu xooru ya yi, ayiwa, an wa yinmarawutiye kitana a su di xa. » Ken halle, Daawuda daga do i killen ḥa, Sawulu xa saage do i kaara yi.

[Daawuda dagaye filisitinu ne]

27

¹ Kuunu dangi halle, Daawuda ti i noxon di : « A su di, koota yi Sawulu wa dujene in kalli. Ken ho siren ni, n nan wuru dagana filisitinun jamaanen di, kendi Sawulu ga n'in mundu moxon su di Banisirayila njije ke su di, a jikken na xose n wariyen di, n na kisi a yi. » ²Ken halle Daawuda ado kamun tunmi yugo be ga wa d'a yi daga Gaata tunkayugon bajen ḥa, Mooxa renme Haxiisa. ³Daawuda do i yugun toxo Haxiisa ne Gaata, baane su do i koren ni doome, Daawuda yinme do i yaqun hilli ni doome Yijireelinke Hayinoomu, ado Karameelanke Habigaayila, Naabali furujayaxare. ⁴Sawulu ga d'a mugu ti Daawuda daga Gaata, a max'a mundu xadi.

⁵ Ken halle, koota yi Daawuda ti Haxiisa da : « Genni an saxiraaxun ga w'in kanma, noqu kini in ḥa an debi tugunnu ku di taaxura yi. An komiyugon nta xawa taaxunu kapa an ḥa debi xooren di. » ⁶Ken koota su yi, Haxiisa da Sixilaaga deben kini a yi. Ken noqu xusanta ḥa Yehuuda tunkayugun xalle yi ma lenki.

⁷ Daawuda da siine do xasu naxati ya ja filisitinun jamaanen di.

⁸ Ken haxatin ja Daawuda do i yugun ni baamen jaana Gesuururanko do Gijiirirankon do Hamaleexirankon ja. Ku jama taaxu jamaane ke di gelli ganni¹⁶, nan giri Suura yi nan daga a wara Misira yi. ⁹ Daawuda ga ni i gajana, a ma ni yugo toqo, a ma ni yaxare toqo, a ni tanmisu, naanu, haru, nogomun do yiraamun wutunu, ken halle nan saage dagana katta Haxiisa yi. ¹⁰ Kendi Haxiisa wa tini a da : « Axa da gajafen ja minna lenki ? » Daawuda ni tini : « Yehuuda hankitten di, ma Yarameeli hankitten di walima xa, Xeeninun maran hankitten di. »¹¹ ¹¹ Daawuda ma ni yugo toqo, a ma ni yaxare toqo, a ni tini : « Sere su nan maxa hirindi dagana Gaata, kuudo o ga wa hi be jaana, a tojyun nan maxa ri tuwi. » Daawuda da ke golle dabari i taaxuwucen su di filisitinun ne. ¹² Haxiisa ni Daawuda tojundini, a wa tini i noxon di : « Xoyi Daawuda ga da ku golli buri gabu ja Banisirayilarankon ja, a na toxo inke gollen ja badaa. »

28

¹ Ke haxati yi, filisitinun d'i kurinlenmun kahuma me yi na Banisirayila gaja. Kendi Haxiisa ti Daawuda da : « Moxo su nt'a yi, ma an d'an yugun ga bugu d'in ja

16 **27.8 ganni** Hellanxannenyillandu bakka habaraaninxannen lasilinkitaabun di ti : i taaxunten ni Teleemu do Suura naxa.

1 **27.10** Yarameelinko do Xeeninun ni Yehuuda taaxallenmun ya yi, ado a deemandinlenmu. Daawuda do ku jaabu ni a koyini filisitinun ja nan ti i ni Yehuuda do i deemandinlenmun xonne ya yi. aaya 12

dagana gajaran የya ya. » ²Daawuda ti Haxiisa da : « A siro, an komen ga wa riini ke be dabari, an wa ken walli. » Haxiisa ti kendi : « Ken ga na የa, nke xa w'anken የaana in tangadaanan የa, an wuyu kutten su. »

[Sawulu do doomayaxare]

³Ke haxati d'a የni Samuyeli faati^j, Banisirayilarankon su d'a furunhin የa, n'a rondi i deben di Raama. Sawulu xa የni ga da jinnagumun su xata bakka jamaanen di, ado seru beenu ga wa sehene do hurun የa^o.

⁴Filisitinun kahu me yi nan ri nan daaxa Suneemu, Sawulu xa da Banisirayila su kahu me yi nan daaxa Gilibooya. ⁵Sawulu ga da Filisitina kuren wari, a kanu m'a sondonmen ga wa sarallene. ⁶A da Tunka duumanten tirindi, nxa Tunka duumanten m'a jaabi. A m'a jaabi ti kuyu yi, a m'a jaabi ti Wuriimi sokkiwutiye yi, a m'a jaabi ti xeyihaaru yi. ⁷Kendi Sawulu ti i seri tintun da : « Xa da yaxare mundu in da, a do furun ga wa sehene doome, n nan daga in xibaaren haayi. » A yugun ti a da : « Baane wa kitene Heenidoro. »

⁸Sawulu d'i yiraamen yilla, na ho tana rondi, yelli sere nan maxa i tu. A do yugu hilli daga d'i ya, nan daga yaxaren ne wuron di, nan ti a da : « Siro in da de, an nan haayindi in da, n ga wa riini sere be toxon ko an da, an n'a yonkin riiti in da. » ⁹Yaxaren ti a da :

jn 28.3 1 Sam 25.1

o 28.3 Sar 19.31

« Sawulu ga da ke be ja, anken ma ken mugu ya ba ? A da jinnagumun xata bakka jamaanen di, ado sere su ga wa sehene do furun ja. Anken xa wa kalaqe tugunu inke yi, manni an ga w'a munda n'in halaki ? »¹⁰ Sawulu kuna a da ti Tunka duumanten ja nan ti : « N kuna ti Tunka duumanten ja nan ti, toora su nt'an kitana ke hi di. »¹¹ Kendi yaxaren ti : « N na ko xa riiti an da ? » A ti : « Samuyeli riiti in da. »¹² Yaxaren ga da Samuyeli wari, a xaaru nan ti Sawulu da : « An xa d'in janba mani ya ? N'a toxo, an ya ni Sawulu yi ! »¹³ Tunkayugon ti a da : « Maxa kanu, a ko in da, an da mani wari ? » A ti Sawulu da : « N yaaxen wa yonki yi segene bakka do jiijen ja. »¹⁴ Sawulu ti a da : « A na kanmoxo ? » A ti : « Yugu xase ya ni, a wa na doroki xoore rondi. » Sawulu d'a tu, Samuyeli ya ni, a xusanta tusi nan sujudi.

¹⁵ Kendi Samuyeli ti Sawulu da : « An xa d'in tanpindi mani yi, n'in girindi riini ? » Sawulu ti : « N wa xote ya di, filisitinun wa n'in gaja, Kamanen xa d'in wara. A ntax'in jaabini xadi, a nt'in jaabini ti xeyihaaru yi, a nt'in jaabini ti kuyu yi. Ken ya ni, n ga d'an xiri, an n'in xibaari, n ga n xawa ke be jaana. »

¹⁶ Samuyeli ti : « Anken w'inke tirindini mani yi ? Tunka duumanten ga duguta n'an wara, n'an xoni. ¹⁷ Nke ga da Tunka duumanten sehexanne be ko^p, a da ken sabatindi, na an tunkaaxun booxo bakka an ja, n'a kini sere tana yi, ken ga ni Daawuda yi.

¹⁸ Bawo, an ma Tunka duumanten sehen terinka, na

Hamaleexirankon halaki Tunka duumanten butuyen haqen η a^q. Ken ya saabu da, a ga da ke η a an η a lenki. ¹⁹Ken duuron he, a wa riini an do Banisirayilarankon su ro filisitinun kitten di. Xunbane, anken do an renyugun wa kapa inke yi. Banisirayila kurinlenmun xa wa roono filisitinun kitten di. »

²⁰Ken noqu su di, Sawulu xusanta xenu seyen di i sigan su kanma, a ga kanu Samuyeli sehe ke yi moxoburu. A senben su xa bugu a di, bawo, a ma η i ga da ho wo ho yiga kiye do wuro. ²¹Yaxaren tinto a yi, a d'a wari, a kanunten ni moxoburu, a xusanta ti a da : « A haayi, n yinmanke, nke d'an yaamariyen batu n'in yonkin rawara, an ga da ho be mundu, n da a η a an da. ²²Saasa anken xa nan siro inke da n'in terinka, n wa yigandinne kinni an η a, an n'a yiga nan senbe, an nan kite dagana. » ²³A bara nan ti : « N nta yigene. » A yugun do yaxaren d'a xotondi a kanma, a d'i terinka. A giri bakka seyen di nan taaxu texen kanma. ²⁴Ken d'a η i, gunbunlen kate wa yaxare ke maxa kan di, a d'a jewondi n'a xurusi, na yillijura wutu, a d'a xooti n'a katu, na buuru fununantaje dabari. ²⁵A d'a kini Sawulu do i yugun η a, i d'a yiga. Ken halle, i saage ken wuru kutte su di.

29

[Daawuda saageye bakka do filisitinu tunkayugon η a]

¹Filisitinun da i kuren su kahuma me yi Hafeexa, Banisirayilarankon xa kahu me yi jinyaaxe kaaran η a,

Yijireeli tintoyen di.² Filisitinun yingumun ji terene do i kurinlensapanun ja, kun ga ji kaminjaatu ma wujunun ya yi. Daawuda xa do i yugun ji i hallamaxanterene kahunu Haxiisa yi.³ Filisitinun yingumun ti : « Ku habaraaninu|habaraani wa mani mundunu yere ? »

Haxiisa ti i da : « Axa nt'a tu nan ti, ke ni Daawuda ya yi ba, aken be ga ji Banisirayila tunkayugo Sawulu yugun yogo yi ? Saasa, a wa d'inke batte, a nan gaba siine yi. Ayiwa, gelli a ga ri in ja nan ri a wara saasa yi, n ma leebu wari a yi ! »⁴ I xusanta butu a wure nan ti a da : « A saagandi, an ga da noqu be xerexere a da, a nan daga non ja. A nan maxa ri daga do o yi gajaran ja nan yille katta o yinme yi n'o gaja. Aken ra w'i kamanyugo Sawulu lijun kitana ti mani yi, oku kurinlenmun yinkollanun ga he ?⁵ Ke Daawuda ya he, yaxarun ga da a suugu nan rege nan ti :

“ Sawulu wujunun kallaana,
Daawuda wujunun tanmi kallaana ! ” »

⁶ Kendi Haxiisa da Daawuda xiri nan ti a da : « N kuna ti Tunka duumanten ja, anken ni lahidugume yi, a nan liji in da, an na gajanen ja do in batte. Nke ma hobure su wari an ja, gelli an ga ri in ja ma saasa. Nxa filisitinun yingumu ku kuttu ku saxunten nt'a yi abada nan ti an ni telenjonte yi.⁷ Kendi, saage saasa laxahiya di, an na maxa filisitinun yingumun butundi. »

⁸ Ken ga ja Daawuda ti Haxiisa da : « Nke xa da mani ja ? An da mani leebu wari in ja, gelli n ga ri an ja nan ri a wara saasa yi ? Mani maxa, n ga nt'in kamanyugo tunkayugon xonnun gajana ? »

⁹ Haxiisa d'a jaabi nan ti : « N wa ken tu, n w'a tu xa, anken siren ni xoyi Alla malikan moxo. Nxa filisitinun yingumun nt'a munda, an nan daga d'o yi gajaran ja. ¹⁰Kendi, axakun nan furute nan giri, anken do an komu beenu ga ri do an ja bakka Sawulu ne, kiyen ga na bugu baane, axa n daga. »

¹¹ Ken ga ja, Daawuda do i yugun furute nan saage dagana filisitinun jamaanen di. Nxa filisitinun yinme daga Yijireeli.

30

[Hamaleexirankon haraxatuye Daawuda maxa]

¹ Daawuda do i yugun kijne Sixilaaga, i gillen bita sikkandi. I d'a ni Hamaleexirankon da Yehuuda hankitten do Sixilaaga gaja, nan xenu a yi, n'a biyi, ²na yaxarun kittirallaga, ado sere su ga wa deben di. I ma seri baane kari, ho tugunne yi walima ho xoore yi, nxa, i d'i kittirallaga ya nan dangi.

³ Daawuda do i yugun ga ro deben di biran be, i d'a ni, deben biyinten ni, i yaxarun xa do i leminun do i renyaxarun kittirallage.

⁴⁻⁵ Daawuda yaqun hilli, Yijireelinké Hayinoomu ado Karameelanke Naabali furujante Habigaayila ni seri ragantun di, Daawuda xusanta wu ado sere su ga ni do a batte ti wuyixan xoore yi, ma i senben su ga wa nemene wuyen maxa. ⁶ Daawuda liixi moxoburu, bawo, a serun ni a munda a nan gididungulle ya, nan sababu, i su

sunonten ji i renyugun do i renyaxarun kanma. Nxa, Daawuda da senbe kita ti Tunka duumanten deemanden ja, i Kama.

⁷ Daawuda ti sadaaxakinandaana Hayimeleexi renyugo Habitaari da : « Batinxusaaben kini in ja de ! » Habitaari da yiraamen kini Daawuda yi. ⁸ Daawuda xusanta Tunka duumanten tirindi nan ti : « N ga na ku xennaanu haraxatu, n wa norono i di ba ? » A ti a da : « I haraxatu, an w'i kitana, an w'i kittiranserun xa kisindini. »

⁹⁻¹⁰ Kendi, Daawuda do kamun tunmi yugo be ga ji do a yi daga doome. I ga kije Besoora waranlaqen ja, kamu hilli yugo konto non ja tanpiyen maxa, i ma katta waranlaqen kutunu, nxa, Daawuda do kamun naxati yugon jokki do i killen ja.

¹¹ Gunnen di, i xusanta na Misirankanyugo wari, i d'a raga nan ri ti a yi Daawuda ne, na yigande do ji kini a yi. ¹² I da tuollen kaawantu mollante kini a yi, ado resenkonbo kaawantu hilli. A yige na hanka kita, bawo, a ji ga da kiyu sikki do wuru sikki ya ja, a ma yige, a ma mini.

¹³ Kendi Daawuda d'a tirindi : « Anken kaman ni ko yi, an bugu minna ? » Yugon ti a da : « Nke ni Misiranke ya yi, Hamaleexi kome ya n'in ja. N kamanyugon bara in ja, bawo, ke haayi in bita sikkandin ya yi watten di. ¹⁴ O xenu Kereeti jamaane hankitten ja, do Yehuuda jamaane, ado Kaalebu jamaane hankitte, na Sixilaaga biyi. » ¹⁵ Daawuda xusanta ti a da : « An ra w'in kijandini ku xennaanu yi ba ? » A ti a da : « Kuna in da ti Alla yi nan ti an nt'in kalli, an nt'in kinni in kamanyugon ja, kendi, n w'an kijana i ya. »

¹⁶Kendi, yugon daga ti Daawuda yi xennaanun ne, a d'a ji i sanqinten wa do noqun su yi, i wa yigene, i wa minni, i wa regene, n'a sababun ja, i ga da wutte be kita filisitinun do Yehuudakaarankon jiijen di. ¹⁷Daawuda xusanta i gaja, gelli fajiri ma futuro. Sere su ma kisi i di ma kamu naxati yaxanbaane, kun setu jnogomun ja nan wuru. ¹⁸Hamaleexirankon ga da ho wo ho raga, Daawuda d'a su saagandi n'i yinme yaqun hilli kisindi. ¹⁹Ho wo ho ma sanku i da, ho xoore kahu ho tugunne yi, renyugo kahu renyaxare yi, walima naabure i ga ji ga d'a boosi i ya, Daawuda d'a su saagandi. ²⁰Daawuda da Hamaleexirankon tanmisun do naanun raga, a yugun d'i geesu riini daabanun tananun kaaran ja nan ti : « Ke ni Daawuda ya wutte yi. »

²¹Ke ga ja, Daawuda saage katta kamun hilli yugu beenu ga ji ga konto riini do a batte, i ga toxo Besoora waranlaqen banjen ja. I xusanta bugu na Daawuda do i jaman gemu. Daawuda xusanta daga katta i ya n'i kuuni.

²²Ibeenu ga ji ga daga do Daawuda yi, seri buru beenu ga w'i di, baataranseru xa, i ti : « Xoyi i ma daga do o yi gajaran ja, kendi, o nan maxa wutte ke yogo kini i ya de ! I n'i yaqun do i renmun wutu tanni, i n daga. »

²³Daawuda xusanta ti i da : « N maarenmu, xa maxa ke ja. Tunka duumanten da o ku, n'o tanga, na xennaanu ku ro o kitten di, i ga ji ga ri xenu o yi. ²⁴Ko ra w'axa deemana, axa do ke digaame yi ? Hi be ga wa jaana : baane su do i taqe, i be daga gajaran ja wo, i be toxo daaxan ja wo nan koroosindi, a su taqen

wa norono.^r »²⁵ Gelli ke kootan ḥa, Daawuda da ken ḥa sariya waajibinte yi Banisirayilarankon kanma ma lenki.

²⁶ Bire be, Daawuda ga saage dagana Sixilaaga, a da wutte yogo xeyi katta i menjanun ḥa Yehuuda xirisun di nan ti i da : « O ga da wutte be raga Tunka duumanten xonnun ḥa, ke ni kuyiye yi ḥaxa danja a di. »²⁷ A da ho wara dagana Beeti-yeli, Ramooti-negeba, Yatiiri,²⁸ ado i beenu ga wa Haroweera, Sifimoota, Sitimooya,²⁹ Raxaali, ado ibeenu ga wa Yarameeli do Xeeninu debun di,³⁰ ado i beenu ga wa Harima, Booro-hasaana, Hataaxi,³¹ Heburoona, ado noqu tananu be Daawuda do i yugun ga daganansaage no.

[Sawulu do i renmun kalle]

31

¹ Ken waxati noxon di, filisitinun xenu Banisirayilaranko yi. I katta i da, seri gabe kara i di Gilibooya giden di.² Filisitinun da Sawulu do i renmun haraxatu, na Hoonata do Habinadaabu do Maaliki-suwa kari, Sawulu renmu.³ Ken halle, gajajen xoto Sawulu kanma, bundansedaanun bunnu d'a kita n'a joogi moxoburu.⁴ Kendi, Sawulu ti i gajanyokkiuttaanan da : « An kaahan foosi an n'in suha ti a yi, ku muruntun maxa ri in suha nan duguta nan soyi in ḥa. » Gajanyokkiuttaanan bara, bawo a xa kanu buru. Sawulu yinme d'i kaahan wutu n'i du sedi a kanma.⁵ Biran be gajanyokkiuttaanan ga d'a wari Sawulu kara, a xa d'i du sedi i kaahan kanma nan kara kahunu Sawulu yi.⁶ Kundu ya ni,

Sawulu do i renyugun sikki do i gajanyokkiuttaanan do i kurinlenmun su ga kara ken koota baananne yi.

⁷ Banisirayilaranko beenu ga ni holonberan² kaara baanen ja, ado ku beenu ga ni Yarade hajen kaara baanen ja, i ga d'a mugu ti Banisirayila kuren wuru, Sawulu xa do i renmun kara, i xusanta i debun wara nan wuru. Kendi, filisitinun ri taaxu no.

⁸ A yillankaran ja, filisitinun ri seri karantun kittirahoonun xaaxa, i da Sawulu do i renmun sikki karantun ni Gilibooya giden kanma. ⁹ I d'a yinkollan kutu, n'a gajanyokkun bugu a yi, n'i xeyi filisitinun jamaanen su di na xibaaren ko i booribatiranun do jaman su da. ¹⁰ I da gajanyokkun wara Sitarooti batikan di, n'a furen genge kobil ja Beeti-saana.

¹¹ Filisitinun ga da ke be ja Sawulu yi, Yaabesinko d'a mugu, Gilaadi jamaanen di. ¹² Ken ga ja, i seri senbentu su giri, nan tere do wuron ja, nan daga Sawulu do i renmun furen yanqandi bakka kobil ja Beeti-saana, nan daga ti i ya Yaabesi, n'i biyi non ja. ¹³ I d'i xottun wutu n'i buru yitten wure Yaabesi, na bito neeri suumu.

2 31.7 **holonbera** : Yisirayila holonbera be filisitinu ga daaxa no.